

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan
Magisteruppsats
SOA 203
Vårterminen 2004

Straff utan Brott

En studie av män som fått sina öron avhuggna i Irak

Av
Dhafir Kadhem Abed

Handledare: Kerstin Svensson

Tack för:

Med all min respekt skulle jag vilja tacka alla dem som hjälpt mig med den här uppsatsen.

Först vill jag tacka Hans Svärd, tack Hans.

Till mitt stora hjärta, min trevliga och snälla tjej Maria Andreasson.

Till alla mina professorer som undervisade mig och hjälpte mig i den här kursen, tack ska ni ha allihopa.

Jag tackar de som hjälpte mig att göra min uppsats. Jag tackar mina intervjupersoner.

Till min handledare Kerstin Svensson, tack för din hjälp och tid.

Till alla mina kollegor, tack för denna tiden.

Jag tackar bibliotekarien på folkarkivet i Lund och andra bibliotekarier på Lunds universitet för hjälpen.

Tack ska ni ha.

Dhafir K.A.

Helsingborg 26/5-2004

Innehållsförteckning

Tack för

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställning.....	2
2. Centrala begrepp.....	3
2.1 Straff.....	3
2.2 Brott.....	3
2.3 Stigma.....	4
2.4 Tortyr.....	4
3. Metod och urval.....	6
3.1 Resultatens tillförlitlighet.....	8
4. Tidigare forskning.....	9
4.1 Sammanfattning.....	12
5. Teoretisk ram.....	13
5.1 Jag, vem är det som kallas jag?.....	13
5.2 Stigmat; sedan jag.....	16
5.3 Tortyr och dess effekter.....	19
5.4 Mitt samhälle.....	21
5.5 Sammanfattning.....	24
6. Beskrivning av mina intervjupersoner.....	25
7. Resultat av intervjuerna.....	27
7.1 Hur de fått straffet.....	27

7.2 Straffet pågår.....	28
7.3 Samhället och kompisarna.....	30
7.4 Jag behöver min familj.....	33
7.5 Jag är en människa, jag vill inte mörda andra.....	35
7.6 Jag är en del av mitt samhälle.....	37
7.7 Sammanfattning.....	38

8. Resultaten av uppsatsen.....	40
---------------------------------	----

Litteraturlista.....	42
-----------------------------	-----------

Bilagor

Abstract

This is a study of seven men that have suffered from a cruel punishment. The punishment involved getting their ear/ears cut off, prison with more torture and their families being deported from their homes to another town.

My sample involved seven Iraqi men who suffered from this punishment during Saddams regime, they got this punishment because they refused to fight against Iran and Kuwait.

I went to Iraq and met with the men in person and did interviews with them to understand the effect of the punishment on their personalities, and how the punishment have influenced their lives and interaction with other people in the society and around them.

The study focuses on their suffering and how they have been able to live with this stigma. The method the study has used is the kvalitative method that involved interviewing them in their country Iraq and analyse their answers and then come to the results.

My study was between 26 of March 2004 to 26 of April 2004. My study is based on the theory of social interaction and especially the symbolic interaction theories of G.H. Mead, H. Blumer and E.Goffman.

This study has explained the effect of the stigma in their interaction with other people and it's effect on their inside, and the study had came to many results which explain and summerize the state of the victims. These results reflected the size of the suffering of these men inflicted on them by Saddams regime. With this study I hope I can make the victims voices heard.

1. Inledning

Om du drabbas av en trafikolycka som leder till förlust av en hand, ett ben eller ett öra skulle det kunna leda till att du känner dig arg på andra människor utan orsak eller på grund av småsaker trots att din ilska egentligen orsakats av trafikolyckan. Men vad ska du göra om du utsätts för skador under tortyr av din regeringen som dessutom jagar dig på grund av detta? Jag tror det är svårt att svara på den här frågan för de som inte upplevt detta eller något liknande, men genom offrens röster får vi en uppfattning om deras lidande och öden.

Detta är situationen för drygt 3600 människor som var soldater som fortfarande lever i Irak och som år 1994 fick sina öron avhuggna av regimen runt om i landet. Detta var på grund av att många soldater vägrat strida mot Iran (1980-88) eller senare mot Kuwait (1991) eftersom de inte ville strida mot sina muslimska bröder i Iran eller i Kuwait samt att många befann sig i en dålig ekonomisk situation. Oavsett anledning var de i alla fall motståndare till kriget på något sätt.

Detta behagade inte regimen som uppfann ett permanent straff som skulle plåga offren hela livet och samtidigt avskräcka andra som ville lämna militären. Straffet var att hugga av det högra örat, eller båda öronen, eftersom det är ett tydligt stigma, speciellt då det är den högra sidan som alltid fotograferas när man vill ha ett ID-kort, körkort eller pass.

Straffet grundades på två lagar som stiftades av Saddams regim och hans son Uday. Den första lagen var nr 115 från den 25 augusti 1994. Denna lag innebär att alla som varit frånvarande från militären mellan en månad till tio år straffas med att få sitt öra avhugget. Lagen var ett trubbigt instrument eftersom regimen män utförde straffet på olika sätt. I Bagdad klipptes örat av uppifrån medan långsidan av örat klipptes av i Kerbala till exempel. I några städer i södra Irak höggs örat, eller bågge öronen, av helt. Det var upp till förövarna och al-Baath-medlemmar som tävlade om att tillfredsställa regimen i Bagdad.

Den andra lagen (nr 117) fattades fyra dagar efter den första lagen. Denna lag innebar att de som hade fått sina öron avhuggna inte hade rätt att äga något i hela landet eller jobba inom den offentliga sektorn samt att deras familjer avvisades till öknen och fick sina matkuponger indragna. Matkuponger var livsnödvändiga för irakiska familjer under embargo tiden.

Många av de drabbade blev lurade eftersom de fick sina domar i fängelset utan chans att försvara sig och sedan blev de förda av al-Baath partiet - som inte är en militär myndighet – till lasarettet med handbojor och ögonbindel. På sjukhuset sövdes offren ned och övergreppet utfördes.

Offren tillbringade därefter minst ett år i fängelse som ytterligare straff. De blev dessutom piskade och torterade av vakterna i fängelset utöver vad de redan utstått. Offren fick varken vård eller medicin efter att öronen avhuggits eftersom de lämnades i fängelset direkt efter straffet av al-Baath partiet.

Min metod i den här uppsatsen var att intervjua offren i deras hemland Irak och få svar på mina frågor och min uppsats syfte. Metoden och arbetets genomförande förklaras i ”Metod och urval” avsnittet.

I mitt arbete har jag använt en teori ram som används som bakgrund till min empiri för att läsaren ska förstå betydelsen av exempelvis familj, samhälle och kompisar för offren.

Empirin i min uppsats handlar om de intervjuades svar, läsaren kan göra ett samband mellan texterna i empirin och texterna i teoriramen. Uppsatsen har en sammanfattning efter varje avsnitt för att summera avsnittet och göra det enkelt för läsaren att förstå avsnittet som helhet.

I den här uppsatsen uppmärksammas en grupp torterade mäns situation och komplexiteten detta lett till för deras självbild och sociala interaktioner.

1.2 Syfte och frågeställning

Mitt huvudsakliga syfte är att undersöka vilka effekter straffet haft på offren samt hur de hanterat livet efteråt. Jag vill beskriva vilka de som fått sina öron avhuggna är samt förklara deras fall som människor i ett land som inte skyddat dem från lidande utan istället utsatt dem för straff och tortyr.

Jag ville veta hur de haft det under regimens många långa år med sina vänner och familjer, som omfattar deras sociala sfär som de lever i och tar stöd från.

Naturligtvis hade de förhoppningar som alla andra och drömmar om en stabil familj med fru och barn. Vad har hänt med dessa förhoppningar och drömmar efteråt? Kunde de förverkliga några av deras förhoppningar och drömmar eller inte?

Min frågeställning är: Hur har straffet påverkat de drabbade i livet inom bland annat samhälle, jobb och familj? Hur har offren hanterat sin situation?

2. Centrala begrepp

2.1 Straff

Straffet består egentligen av en effektiv reaktion av olika grader av intensitet som samhället utövar genom en institution som riktar sig till dem av dess medlemmar som har brutit mot vissa ”uppföranderegler” (Lindgren,1998:21).

Enligt sociologiskt lexikon kan straff innebära sanktioner som omfattar två typer. Negativ sanktion innebär hot om bestraffning medan positiv sanktion innebär löfte om belöning för att därmed upprätthålla lagar, normer eller andra regler som gäller. Det kan vara så att individen

bryter mot samhällets normer och regler vilket kan leda till att andra medlemmar vill straffa honom (Ekegren i Brante, 2001:274-275).

Punishments have ranged from the most severe penalty—capital punishment, or death—to the present-day relatively painless use of fines, money payments etceteras.

Like capital punishment, it has been used for centuries, but its use today is not common except in dictatorships. The means of inflicting pain have included cutting off the hands of thieves; whipping and flogging; branding with hot irons; amputating ears, tongues, and noses; eye gouging; deprivation of food and water; locking in a sweatbox; and stoning (www.search.eb.com).

Straff är en påföljd för brott. Med påföljd menas böter, fängelse och disciplinstraff för krigsmän, villkorlig dom, skyddstillsyn och överlämnade till särskild vård (Friesen,1989:52). Liknande beskrivs begreppet straff av Bonniers lexikon som en påföljd för brott i form av frihetsberövande eller böter för brott som anges i brottsbalken och i speciella straffrättsregler (Bonniers, 2000:1058).

Straff är en handling som domstolen eller samhället fattar mot individer eller grupper som bryter mot vissa regler som staten eller samhället fattat. Straffet måste i första hand anpassas med brottet.

2.2 Brot

I sociologiskt lexikon kan begreppet *brott* i bred bemärkelse definieras som ”en handling som är belagd med straff”, brott blir med andra ord ett godtyckligt begrepp, vars innehåll bestäms av samhällets maktförhållanden och prioriteringar (Jane Dullum i Brante, 2001:39).

Brottet häftas till en specifik person som ensam genom straffet får ta konsekvenserna av sina handlingar. Orsaken till brottet ses till exempel i hans eller hennes bristfälliga uppfostran, missbruk, hänsynslöshet, eller allmänt störda personlighet (Von Hover i Goldberg, 2000:409).

Durkheims definition av begreppet är ”en handling är brottslig när den kränker starka och bestämda kollektiva medvetandetillstånd (totaliteten av social överenskommelse)” (Lindgren,1998:20).

Brottet är; ett angrepp mot en persons frihet, frid, eller ära (Agell, 2003:329). Brott ses som en olaglig handling och har behandlats olika i olika tider och platser, men i den moderna världen är brott en avsiktlig handling såsom förräderi, mord, rån, överfall och våldtäkt som betraktas som ett brott i hela världen (www.search.eb.com).

Brott är en olaglig handling mot andra individers ägande eller liv vilket straffas.

2.3 Stigma

Grekerna skapade termen *stigma* för att beteckna kroppsliga tecken avsedda att påvisa någonting ovanligt eller nedsättande i en persons moraliska status. Tecken skars eller brändes in i kroppen och gav en tydlig signal om att bäraren var slav, brottsling, eller förrädare (Goffman,1972:11).

Stigma används som benämning på en egenskap som är djupt misskrediterande (Angelöw, 2000:158).

I sociologiskt lexikon definieras stigma med att tillskriva en individ eller grupp en rad negativa egenskaper mot bakgrund av ett bestämt kännetecken, ett stigma. Det kan bland annat förekomma beträffande kroppsliga skavankar, sexuell läggning, etnisk tillhörighet eller social position (Fangeni Brante, 2001:313).

Ett stigma kan vara ett tecken som kännetecknar någon samt det kan vara ett märke på ansiktet eller på någon annan del av kroppen. Uppenbart är att vi kan betrakta någon som fått sitt öra avhugget som en stigmatiserad person.

2.4 Tortyr

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (1984) artikel:1 definierar tortyr som *any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any person based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity* (Brownlie, 2000:38-39).

Tortyr är att avsiktligt, mot dennes vilja, utsätta en annan människa för ett starkt psykiskt och/ eller fysiskt lidande för ett bestämt syfte (SoS,1989:9).

Tortyr innebär vanligen isolering: att föras bort, att fängslas i hemlighet, att förvägras all kontakt med anhöriga, vänner och bistånd av jurister (Amnesty Int.,1984:29).

Begreppet tortyr innebär inte bara traditionella metoder av fysisk skada utan tortyr innebär också de psykiska metoder som utvecklas genom lång tid av forskning i medicin och psykologi som studerar smärta (www.search.eb.com).

Tortyr innebär att någon tvingar en person att säga eller göra något som han inte vill med användning av exempelvis el, kemikalier, slag med mera vilket kan skada personen kroppsligt, psykiskt eller båda och.

3. Metod och urval

Innan vi går in på frågan om vilka metoder man skall använda måste vi rimligen ställa oss frågan: vad är data? Enligt Trost bör forskaren bestämma vad det är för data han/hon vill ha från sin studie och vad det är för studie. Det kan var teoretiskt eller empiriskt (Trost,1998:20-22).

Mitt uppsatsarbete har pågått från februari-2004 till den 1 juni-2004: Denna period innefattar resan till Irak den 26 mars-2004 till 26 april-2004 med dess förberedelse och insamlande av material. Material insamlades genom intervjuer med sju offer. Jag sökte efter

material om deras fall men hittade tyvärr inte något på grund av att ämnet var mycket känsligt och förbjudet att utforska under regimens tid.

Den här studien kan betraktas som en empirisk studie därför att studien studerat en grupp människor på fältet där uppgifter insamlats direkt. Samt är det en kvalitativ studie. Denna metod är vald då jag ville förstå och beskriva offrens fall på ett djupt sätt eftersom jag inte hade mycket förkunskaper om fallet samt på grund av bristen av källor. I studien använde jag hermeneutik och ett explorativt sätt för att nå mina uppgifter genom offren.

Mina uppgiftskällor är sju irakiska män som fått sina öron avhuggna under Saddams regim, de var mina direkta och primära källor eftersom det inte finns några källor som handlar om deras fall varken i böcker eller på internet. Jag fick mina uppgifter från offren genom att intervjua dem i deras hemland Irak. En nackdel att vara observant på är att man inte kan försäkra sig hundra procent att offren berättar hela historien, men å andra sidan har metoden fördelen att forskaren kan få sina uppgifter direkt från primärkällan som upplevt händelsen och kan uttrycka sig och beskriva fallet.

Jag valde mina sju intervjupersoner genom snöbollsurvalsmetod samt genom tre irakiska guider som känner dem. Deras ålder var mellan 29-37 år gammal när jag intervjuade dem. Guiden kunde skapa kontakt mellan intervjupersonerna och mig. Jag hade inte stor möjlighet att välja bland dem utan jag letade efter de som fått sina öron avhuggna oavsett vad de har för bakgrund eller från vilket samhälle de kommer osv. Jag fick tag på sju personer som jag kunde intervjua där samtliga fått en del av sina öron avhuggna.

Mina intervjupersoner har valts genom ett icke- slumpmässigt sätt eftersom jag valt en viss grupp människor som fått sina öron avhuggna, men jag visste ingenting om deras personligheter.

Jag intervjuade offren separerat och frågade dem korta och direkta frågor angående deras fall och samtidigt hade jag mitt syfte som styrde mitt arbete och intervjuer för att nå uppgifterna till min uppsats.

Jag spelade in intervjuerna på band för att inte tappa någon uppgift. Sedan har jag noggrant lyssnat på banden och skrivit ner deras svar på papper för att kunna komplettera med mina egna anteckningar. Jag har bifogat intervjuerna som bilagor.

Intervjuerna ägde rum i två irakiska städer, Bagdad och Hila, på olika ställen bland annat i min familjs eller mitt brors hus samt även i en bil. Detta var dock det bästa sättet eftersom det var farligt att träffa dem på en offentlig plats på grund av det pågående kriget, vem som helst kunde bomba var som helst. Intervjuerna tog mellan 45 minuter och en timme (exklusive

pauser) vilket berodde på intervjupersonen själv och hans situation eftersom det var känsligt för många av dem att berätta för mig om det svåra straff de utsatts för.

Efter att jag avslutat intervjuerna med offren i Irak, mellan den femte och tjugonde april 2004, återkom jag till Sverige och började bearbeta mina uppgifter som jag samlat från mina intervjupersoner.

Jag började uppsatsskrivandet med att analysera mina uppgifter och uppbyggde den empiriska delen av uppsatsen genom att förklara relationen mellan offrens svar för att forma deras fall och sortera min empiri med uppsatsens syfte som styrande.

Bearbetning innebar även att ta bort de uppgifter jag fick från offren som inte hade direkt samband med uppsatsen. Jag skrev intervjupersonernas svar som citat i den empiriska delen i uppsatsen för att göra det lättläst för läsarna. Jag översatte intervjupersonernas svar från arabiska till svenska.

Jag analyserade deras svar på ett så objektivt vis som möjligt genom att hålla mig till uppsatsens syfte som var styrande i hela uppsatsarbetet. Eftersom jag själv kommer från samma land som de intervjuade hjälpte detta mig att beskriva och analysera deras fall djupare, detta innebar att jag kunde förstå och tolka deras svar bättre på grund av att jag hade samma modersmål och referensramar, utan att tillägga något i deras svar.

Jag kan säga att intervjuerna och svaren som jag fick från offren var till stor hjälp och med hög nivå av sanning, det är alltid en risk att intervjupersoner inte ska berätta sanningen. Bearbetning och skrivande har gått bra eftersom jag kunde övervinna det problem som kan uppstå när man översätter från ett språk till ett annat, detta därför att jag frågade de intervjuade personerna klara och korta frågor vilket även kräver korta svar.

Detta innebär inte att hela uppsatsarbetet var lätt utan jag träffade på några svårigheter. Först och främst hittade jag inte några böcker eller uppgifter som handlar om mitt ämne direkt eller indirekt.

Den andra svårigheten var den dåliga situationen i landet vilket innebar att jag inte kunde förflytta mig fritt för att träffa offren vilket hotade hela uppsatsen med misslyckande. Den tredje svårigheten var finansiering av resan till Irak vilket till slut ordnade sig genom ett lån.

Avslutningsvis vill jag tillägga att jag genom urval valt de mest lämpade metoden för att hjälpa mig få fram uppgifter med en så hög nivå av sanningen som möjligt.

Genom den här metoden ämnar jag som forskare komma fram till slutsatser som förhoppningsvis kan tillägga något till vetenskapen om de som blivit offer för stater och/eller andra organisationers övergrepp. Förhoppningsvis kommer den här forskningen hjälpa den här gruppen tortyroffer och deras fall i framtiden.

3.1 Resultatens tillförlitlighet

I min studie användes intervjuer som instrument för att få uppgifter av de intervjuade personerna. Följdfrågan blir nu om jag kan säga att mina intervjuer var lyckade? Samt kunde de ge mig de uppgifter som jag behövde?

Angående reliabiliteten kan jag säga att det inte finns så stor möjlighet för forskaren att nå en hög nivå av reliabilitet eftersom forskaren utforskar ett fall eller fenomen genom en mängd frågor. Förståelse av fenomen kan förändras med tiden eftersom vi pratar om människor som formar vår förståelse till ett visst fenomen genom en intervjusituation som vi inte kan kontrollera till hundra procent.

Jag instämmer med Trost som menar att ”Det är något annorlunda än att sträva efter att förstå hur intervjuade tänker, känner eller betar sig. Situationen skall i alla avseenden vara standardiserad för att man skall kunna tala om hög reliabilitet. Den kvalitativa intervjun å andra sidan förutsätter låg grad av standardisering” (Trost 1997:100).

Jag kunde göra lyckade intervjuer eftersom de var enskilda samt ägde rum på en trygg plats vilket tillät dem att uttrycka sig fritt utan något hinder, dessutom deltog de frivilligt och var medvetna om att de inte skulle få någon förmån förutom ett tillfälle att göra sina röster hörda och förhoppningsvis förändra andras syn på dem.

Om jag ska prata om reliabilitet ska jag beskriva vilken väg jag tog för att få fram mina uppgifter och varför.

Liksom alla intervjuer använde den här studiens intervjuer ett antal frågor som förhoppningsvis kan framkalla riktiga svar som gäller ämnet och frågeställningen från de intervjuade personerna. Ibland kan en nackdel i intervjuer vara om de intervjuade personerna inte kan förstå vad frågorna innebär, men de frågorna som jag ställde var korta och klara och på lättförståelig arabisk dialekt, arabiska är dessutom mitt modersmål, och som Trost nämner ”en god intervjuare skall också kunna tala med vem som helst utan att söka efterlikna den intervjuade, utan att härma” (Trost 1997:80).

Dessa korta och klara frågor gav mig många korta svar som beskrev de intervjuades fall, samt kunde jag genom att hålla mina frågor kopplade till mitt syfte under intervjutiden

undvika att gå vilse eller gå med deras tal om andra saker som inte hade samband med intervjuens ämne.

En annan stor hjälp för att nå en bra nivå av reliabilitet är att jag spelade in alla intervjuerna vilket gav mig möjlighet att lyssna på deras tal några gånger för att analysera deras svar på ett så objektivt sätt som möjligt.

Slutligen kan jag säga att jag genom att inkludera mitt syfte i samtliga intervjuer fått de svar jag behövde för att forma min empiri på det sätt som passar min teoretiska ram och samtidigt svara på min frågeställning som jag från början ställt. Allt detta innebär inte att jag på något sätt lockat dem att säga vad jag vill utan jag frågade dem korta och klara frågor om ämnet som jag höll på att studera. Det vill säga att dessa klara och korta frågor samt deras vilja att hjälpa till och förändra andras syn gav mig en hög nivå av reliabilitet som jag inte kan mäta på något bättre sätt än jag redogjort för.

Människan är inte alls statisk utan tvärtom hela tiden deltagare och aktörer i en process. Det innebär i sin tur att svaren inte alls nödvändigtvis skall bli desamma varje gång den givna frågan ställs (Trost 1997:101).

4. Tidigare forskning

Jag hade inte stor kunskap om det här ämnet när jag valde det förutom att jag är från samma land som de som fått sina öron avhuggna, nämligen Irak. Detta kan räknas som ett av mina motiv till att studera det här ämnet. ”Vi möter aldrig världen förutsättningslöst. De förutsättningar vi har bestämmer vad som är förståeligt och vad som är oförståeligt” (Gilje,1992:183). Jag hade läst om några sorts straff men inte kunnat hitta några böcker som handlar om sådana straff, varken i Irak eller i andra länder och detta ledde till att jag ville undersöka ämnet.

Det är viktigt att nämna vilken tidigare forskning inom samma ämne som gjorts för att kunna förklara vilken plats den nya studien har bland tidigare forskning, samt för att vara införstådd med vad som skrivits i samma ämne och hur det skrivits.

Den här studien handlar om en grupp människor som utsatts för många sorters tortyr samt straffats med ett permanent stigma. Detta permanenta stigma är att de fått sina öron avhuggna. Det vill säga att studien studerat människor som blivit torterade samt stigmatiserade, dessutom försöker studien beskriva upplevelsernas effekter på offrens personligheter och hur

straffet påverkat dem samt på vilket sätt de levit med detta stigma fram till Saddam-regimens fall.

Tyvärr hittade jag inte några studier som handlar om detta direkt men däremot fann jag två studier som handlar om tortyr och dess effekt på offren från några ställe i världen vilket kan räknas som nära mitt studieämne.

Den första studien är *The physical after- effect of torture* av Duncan Forrest (Forrest,1995). Det är ett arbete av några läkare som jobbar på *The medical foundation for the care of victims of torture in London*.

De har behandlat 2000 patienter och många av dem hade psykiska skador av tortyr. Läkarna upptäckte att psykologiska metoder i tortyr påverkar mer än andra metoder samt psykologiska metoder lämnar inte märke på kroppen utan i själva psyket. De upptäckte att det finns olika sorters ärr som resultat av tortyr. Somliga fysiska skador behöver inte vara djupa och läker snabbt med lite vård och läkemedel, medan andra djupa ärr behöver mer tid samt bra vård eftersom det tar längre tid för skador liksom benbrott eller huvudskador att läka.

De som blivit torterade har ofta allvarliga skador och eftereffekter av skadan på grund av att ärrret läkts dåligt vilket även kan leda till missbildningar och fula ärr, särskilt hos de med brännskador.

I den här studien skiljer läkarna på ärr som orsakats av tortyr, samt på själsliga ärr och vad de fått för effekt för människan nu och i framtiden, bland annat smärta och missbildning. Somliga skador har upptäckts genom röntgen. Ärr kan bildas på grund av bland annat biting, piskning, sparkning, cigarett eller elbränning och så vidare.

Viss tortyr kräver att den utsatte har en stark kropp för att klara sig med åtminstone livet i behåll. En sådan metod kan innebära att offret hängs bakifrån i taket så att hela kroppens vikt kommer på axlarna. Sådan tortyr ger inte tydliga märke men orsakar lång, ofta livslång, smärta i axlarna.

Forrests studie har kommit fram till att fysiska typen av tortyren kan ge inre permanenta effekter eller orsaka allvarliga skador i de inre organen. Ett annat sådant exempel är att sänka ned någon i vatten, detta kan orsaka permanenta lungskador, Ytterligare ett exempel som ofta leder till permanenta skador är att utsätta offrets könsorgan för elchocker. Ofta leder dessa tortyrmetoder till djupa psykologiska skador för den utsatte.

Alla sorters tortyr har eftereffekter antingen permanent eller tillfälligt.

Studien har också kommit fram till att offren kan få många skador, både fysiskt och psykiskt, ofta som en kombination av tortyren och den dåliga miljön i fängelset. Detta överensstämmer med den undersökning jag genomförde i Irak.

Forrests studie har ägnat mycket tid åt kroppsliga skador, både inre och yttre, vilket är förståeligt eftersom författarna är läkare, men studien saknar en undersökning om eftereffekter av tortyr samt rapporten behandlar inte offrens psykologiska skador som de fått på grund av tortyren.

Den andra studien är *The long- term impact of torture on the mental health of war – wounded refugees: findings and implications for nursing programmes* (Hermansson, 2003)

Detta är en gemensam studie av tre doktorander som jobbar på Linköpings lasarett samt på Linköpings universitet.

Studien handlar bland annat om flyktingar som skadats i krig. Studien omfattar 22 män som blivit torterade och 22 män som inte blivit torterade, samtliga är flyktingar.

I studien använder de några mätskalor för att undersöka mentala tillstånd, bland annat *Hopkins Symptom checklist*, *the post traumatic symptom scale*, och *well- being scale*.

Studien handlar också om hur svårt det är för sjuksköterskor att jobba med människor med flyktingbakgrund samt med de som blivit torterade.

Studien är ett försök att hitta en relation mellan torterade människor och den situation som orsakade deras flykt. Forskarna studerade även vad tortyren har för effekt på offrens mentala hälsa genom att inkludera bakomliggande faktorer som orsakade flykten från hemlandet.

Syftet med den här studien är att förklara effekten av tortyr på den mentala hälsan hos torterade flyktingar samt strävar studien efter att göra en jämförelse mellan torterade och icke torterade flyktingar. De vill även förklara relationen mellan mental hälsa och bakgrunden av de båda grupperna.

Studiens urval omfattar människor som kom till Sverige som flyktingar mellan 1987-1990, samt de som varit i Sverige mellan 7-9 år när studien påbörjades och deras ålder var då mellan 24-54 år. Urvalsgruppen bestod av flyktingar från 9 länder, bland annat Irak, Iran och Libanon. Forskarna använde intervjuer i sin studie för att få in uppgifter.

Denna kvantitativa studie var av hög kvalitet och detta framgick även i de statistiska metoder som de använde. Studien använde två olika statistiska mätare (chi och t-test) för att mäta effekten av faktorer i de två grupperna samt skillnaden mellan dem enligt vissa faktorer som valts av forskarna.

Studien kom fram till några intressanta resultat. Det var även tänkvärt att läsa jämförelsen mellan de båda studerade grupperna. Forskarna kom fram till att en låg mental hälsonivå var relaterad med hög nivå av utbildning hos den torterade gruppen och efter effekterna av tortyren var således tydligare hos de högutbildade som led och grubblade mer över det de utsatts för. Däremot i den andra gruppen handlade det huvudsakligen om hur lång tid de

tillbringat i krig. Men båda grupperna hade en låg nivå av mental hälsa på grund av krigets skador.

Studien är läsvärd på grund av dess information som handlar om efter effekter i mental hälsa hos de som blivit torterade i deras länder. Det var en lysande studie eftersom den även beskrev vad det är som är skillnaden mellan två grupper enligt vissa faktorer för att tydliggöra effekten av tortyren i människors liv efter några år i ett stabilt land med bra hälsovård.

4.1 Sammanfattning

De tidigare forskningsstudierna var till stor hjälp för mig eftersom jag håller på att studera ett nytt område om effekten av tortyr på människors liv, vilket också var studiernas ämne. Det kan vara den gemensamma faktorn mellan de här studierna och min uppsats.

Min studie skiljer sig från de tidigare studierna eftersom den är en kvalitativ studie som kan hjälpa mig att förstå mina studiepersoners fall, samt samla så mycket uppgifter som möjligt om dem. Att mina personer inte fått något sorts vård alls, varken fysisk eller psykisk, kan vara en skillnad mellan de tidigare studierna och min uppsats.

Den ena studien som används i den här uppsatsen undersökte sin undersökningsgrupps lidande efter straffet och den fysiska tortyren, och försökte beskriva vilka effekter tortyren kan lämna på offrets kroppar, båda inne i kroppen och ute på deras hud, medan den andra forskningsrapporten fokuserade på tortyrens mentala skador, sedan jämförde studien mellan två grupper. Den ena gruppen bestod av torterade flyktingar och en annan grupp flyktingar i Sverige som inte blivit torterade, men båda två kom från krigszoner.

Båda studierna studerade flyktingar och har funnit att tortyr hade djup effekt på offrets kropp och personlighet, lika viktigt är att studierna koncentrerade på fallet från medicinsk- och psykologisk synvinkel, medan den här nya studien som jag genomfört har beskrivit fallet av torterade med utgångspunkt från sociologi och socialt arbete, samt effekten av stigmat på dem vilket påverkat deras interaktion med andra människor i deras samhälle, antingen positivt eller negativt, samt den förändring som de upplevt i deras syn på samhälle och kompisar.

Till slut kan jag som författare till denna forskning säga att arbetet kan betraktas som ett försök att förklara offrens fall på ett sociologiskt sätt samt ett försök för att förstå tortyren och dess effekt på offrets personlighet genom offrens svar och åsikter.

5. Teoretisk ram

Campbell menar att ”utan teori skulle forskningen kanske bli lättare och snabbare, men resultaten är ofta inte värdefulla” (Robson, 2002: 56).

Parsons kallar teori för system. Livsvärlden är den värld i vilken vi har våra sociala relationer och arbetar. Systemet består av anonyma och sakliga relationer, både på marknaden eller inom statliga myndigheter. Systemet grundar sig på och har vuxit fram ur livsvärlden (Månsson,1998:326).

Det är lätt för någon att utforska ett ämne utan teori (Thomas i Robson,2002:61). För att nå ett värdefullt forskningsresultat bör teorin utformas och vara med i forskningens inledningsfas. Det är svårt för forskaren att i andra hand formulera en teori eftersom forskningen då riskerar att bli utan logi (Robson, 2002:56-61).

I samband med teori ramen skulle läsaren förstå varför det är viktigt för offren att vara en del av samhället samt att umgås med sina vänner. Med andra ord, det ska bli en grundförståelse för empirin i nästa avsnitt. Den här teoriramen leder syftet vidare in i empirin för att läsaren ska kunna nå meningen bakom sambandet mellan teori och empiri i den här uppsatsen. Då kan forskaren säga att det skulle vara bra om uppsatsen har, mer eller mindre, teorin som styrande, som från början skulle leda forskaren på något vis. Forskaren skulle här förklara hur individen i samhället uppfattar sin personlighet, vilka relationer som är viktigast samt hur samhället kan formulera eller påverka hans personlighet. Sedan, hur kan relationen mellan samhället och den stigmatiserade individen vara? Samt hur kan det påverka hans personlighet?

5.1 Jag, vem är det som kallas jag?

Jaget har den egenskapen att det är ett objekt för sig självt, och den egenskapen skiljer det från andra objekt och från kroppen, men de kroppsliga upplevelserna är för oss ordnade kring ett jag (Mead,1976:110). Det vill säga att jaget har förmågan att förstå sitt behov samt kroppsliga delar, samt har det ett medvetande.

Det finns två aktiviteter, det ena som är utanför kroppen och vilket jaget inte är en del av, medan den andra aktiviteten är ett minne eller fantasi vilket jaget är ett huvudobjekt i. Det vill

säga att vi hade en tidigare erfarenhet som kan vara alla tankar om oss själva som vi fått från vår fantasi och minnet (Mead,1976:110).

Jaget kan vara våra tankar om våra roller i livet, vilket kan vara vår fantasi till världen omkring, samt kan det vara en samling av våra känslor, kärlek med mera. Jaget finns självklart inte i tomhet utan det finns genom oss, genom våra kroppar. Smärta, sorg samt lidandet är också delar av vårt jag vilket påverkar oss.

Om man faktiskt kan avhålla sig från att reagera mot lidande blir man av med ett visst innehåll i själva lidandet (Mead,1976:130). Det kan innebära att smärta och allt som händer vår kropp skulle flytta till vårt jag som upplevelser vilket självklart påverkar oss och i sin tur våra handlingar mot personer i samhället och vår omgivning. De upplevelsena kunde ta plats i vårt jag eftersom vi fortfarande minns dem.

Vad som hör ihop med att förlåta är att glömma, att bli av med minnet av det (Mead,1976:130).

En kropps symboler av individen samt hans/ hennes rörelse kan framkalla några saker hos aktören samt hos andra människor (Goffman,1966:33).

Vi som människor har vår kropp som vår första omgivning samt är det kroppen som möter andra människor och blir det vi först bedöms enligt innan vi börjar kommunicera med varandra. Våra uttryck, gångstil, ansikte med mera kan formulera något intryck hos andra samt deras kan också i sin tur påverka vår egen bedömning av andra. Det vill säga att vi genom vår integration formulerar några intryck om de andra vilket spelar mer eller mindre roll i våra bedömningar av varandra.

Egentligen kan individen stoppa prata, men han kan inte stoppa kommunikation genom sina kroppssymboler, han måste säga antingen rätt eller fel (Goffman,1966:35).

Vidare i vår integration formulerar vi vår bild av andra människor, men vad händer om vi inte accepterat de andra, det skulle självklart vara en bojkott som de skulle lida av på grund av deras form eller handikapp vilket avspeglas i deras syn på andra människor i deras samhälle. Att någon ser ned på någon annan innebär att han/hon får en motståndare i samhället, det innebär att vi kan få många av dem eftersom många av våra bedömningar av varandra grundas på utseendet. Mer eller mindre har vi denna bedömning av varandra för att klara oss i vår integration där etnocentriska beteenden blir tongivande.

The expressiveness of individual appears to involve two radically different kinds of sign activity: the expression that he gives, and the expression that he gives off. The first involve verbal symbols or their substitutes which he uses admittedly and solely to convey the information that he and the others are known to attach to these symbols....., the second

involves a wide range of action that others can treat as symptomatic of the actor (Goffman,1959:14).

Giddens tycker om att använda *självt* istället för *jaget* eftersom vi formulerar våra beteenden och reflexivt medvetande genom vardagliga handlingar (Giddens,1999:47). Självmedvetandet växer fram genom vår interaktion med andra människor, så att vi byter upplevelser med varandra om allt omkring oss, samt formulerar vi våra uttryck genom våra reaktioner mot andras beteende, antingen det är positivt eller negativt.

I och med att den grundläggande tilliten utvecklas genom den kärleksfulla uppmärksamheten från de tidiga omsorgspersonerna, kommer den på ett avgörande sätt att koppla självidentiteten till andras uppskattning (Giddens,1999:51).

Naturligtvis har personen en självidentitet som skiljer honom från andra och det kan enkelt vara en summa av hans/ hennes psykes innehåll med bland annat motiv, känsla, instinkt, med mer plus hans/hennes reaktioner genom sin interaktion med andra människor, men vad är självidentitet egentligen?

Självidentiteten är det som individen är medveten om när vi talar om individens självmedvetandet (Giddens,1999:67). Med andra ord, som Giddens säger, att självidentitet är inte enbart summan av vår handlingar med andra människor, utan det som vi skapar och besvarar genom våra reflexiva handlingar i vardagslivet.

Det vill säga att vi behöver andra lika mycket som vi behöver våra tankar för att skapa vår självidentitet. Vi behöver andra människor för att förstå och skapa vår egen identitet inom samhället. Jag kan använda Cooleys begrepp, *jagets spegel*, med vilket han menade att vår syn på oss själva återspeglar andras värdering av oss. Slutligen, individen och samhället är en helhet som måste studeras tillsammans (Cooley i: Angelöw;2000:19-20).

Kanske den mest vanliga sociologiska uppfattningen av människan är den som huvudsakligen ser honom som en produkt av socialisationen i varje samhälle (Dunham, H. Warren i; Shibusani,1970:24).

Han blir ett objekt av sig genom att ta emot andras tendenser mot honom inom en sociologisk omgivning eller sammanhang av erfarenhet och beteende där både han och andra är involverade (Mead;1946:138).

Identiteten kan även förklaras genom vissa typer av erfarenheter som ges från andra människor i samhället (Klapp, Orrin E. i;Shibusani,1970:74).

Individens förklaring av sin identitet kan vara genom analysen av två delar;

1-hans syfte, betydelsen av sitt arbete, och sina ändamål.

2-hans självuppfattning, hans känsla av sin egen betydelse, hans känsla att han är någon som räknas samt intresserar människor.

Bristen av dessa saker kan leda till identitetsproblem (Klapp, Orrin E i; Shibutani, 1970:74).

Vi sparar våra erfarenheter med andra människor i jaget som även formas av dem, vilket i andra hand kan påverka våra framtidshandlingar med andra människor, eller samma människor, utan att ibland veta när vi sparar de eftersom erfarenheterna blivit en del av vår personlighet eller självmedvetande som Giddens kallar det.

Vi kan genom alla dessa åsikter och några andra säga att vi har två sidor i vår interaktion med andra människor. Den första är vårt själv- eller identitetsmedvetandet som vi fått genom socialisationprocessen genom våra handlingar i samhället vilket kan kallas personligheten. Den sidan kan vi formulera om och om för att anpassa med andras personligheter ibland vilket inte är lätt men vi försöker göra det.

Den andra sidan av oss i vår interaktion är våra kroppar som vi har med alla dess egenskaper som vi inte kan gömma eller formulera igen, samtidigt kan vi inte tvinga andra människor att ta emot oss om de inte vill skapa någon sorts relation med oss. Detta eftersom de först skaffar sina intryck grundat på vårt utseende som i sin tur kan leda till någon social process som till exempel vänskapsgrupp, en klubb med mera, eller inte.

Enligt Giddens är kroppen inte bara entitet utan upplevelse på praktiskt sätt, och att lära sig bli en kompetent aktör- att kunna umgås med andra på olika villkor i samhället innebär att man hanterar sina insikter, uttryck och kontrollerar sin kropp.

Ansiktsuttryck och andra gester utgör det fundamentala innehållet i den kontextualitet som är förutsättningen för vardaglig kommunikation (Giddens, 1999:71). Kroppen är en fysisk organism som ägaren måste sköta bra, eftersom den är en källa till såväl glädje som smärta enligt Giddens.

Från det här resonemanget kan en förklaring nås om relationen mellan kroppen, stigmat och den sociala interaktionen, med syfte att förklara effekten av stigma på individen genom sitt vardagliga liv i samhället, samt hans uppfattning av sin nya personlighet och identitet

5.2 Stigmat; sedan jag

I *Ringaren i Notre Dame* av Victor Hugo kan vi läsa om mannen som var missbildad och ful, genom våra bedömningsskalor för utseende, folkets syn på honom gjorde honom till en skrämmande och isolerad man som alla antingen var rädda för eller såg ned på och liknade

vid en kriminell, men på insidan var han snäll och medmänsklig. Den enda som upptäckte det var en tjej med öppet sinne. Detta är en roman, men den är delvis verklig.

Enligt Goffman kan vi kategorisera andra människor enligt vissa egenskaper hos dem, detta sker från första intryck ibland. Vi utgår från dessa första intryck och formar om dem till normativa förväntningar (Goffman,1972:12).

Goffman urskiljer tre olika typer av stigman:

- Kroppsliga missbildningar av olika slag.
- Olika fläckar på den kroppsliga karaktären såsom psykiska rubbningar, fängelsevistelse, underliga böjelser, alkoholism, homosexualitet, arbetslöshet och självmordsförsök.
- Stambetingande stigman, såsom ras, nation och religion. Dessa stigman kan förmedlas från generation till generation och i olika mån drabba alla medlemmar i en familj (Goffman,1972:14 & Angelöw,2000:158).

Stigmat kan ofta leda till att personen inte accepteras i samhället på grund av någon viss egenskap som kan förekomma och inte låter oss ignorera honom enligt våra normer. Det kan vara kroppsliga stigma eller stambetingande stigma eller båda och, men vem har bestämt de här normerna som betraktar de som stigmatiserade människor i samhället? Det är självklart att vi alla på något vis kategoriserat eller klassificerat oss och andra i dåtid och som vi inte längre minns när eller hur det hände, men det har blivit en norm nuförtiden.

Individer reagerar mot de stigmatiserade på olika sätt, vissa kan känna sig mäktiga genom att diskriminera de stigmatiserade vilket kan leda till att översittarna beter sig som en helhet. Detta beteende kan leda till att offren isolerar sig själva för att undvika andras diskriminering. Å andra sidan finns det även de som känner medkänsla för dem (Angelöw, 2000:158-159).

Andras beteende kan bero på de stigmatiserades beteende, När till exempel en mentalsjuk agerar på ett speciellt sätt är det lätt hänt att även dessa handlingar härleds till stigmat vilket ibland ursäktar vårt beteende mot de stigmatiserade genom att skylla på deras så kallade onormala beteende. Men detta stämmer inte eftersom vi har tidigare fördomar/intryck som gör att vi undviker att ingå samspel med dem.

Vem bestämmer vad som är avvikande eller inte? De som besitter makten bestämmer och maktlösa grupper blir då stämplade (Angelöw,2000:157).

En skada som karaktäriserar en del av kroppen kan förmodligen vara ett personligt problem som individen vill behålla privat. Om någon tittar på skadan eller frågar om den innebär kommunikationen att individens känslor såras ytterligare. Han reagerar med att betrakta det som ett intrång i hans privatliv (Goffman,1963:86).

Vi, enligt Goffman, ser varandra vid första träffen och kategoriserar varandra för att hitta något som vi känner igen eller finner gemensamt för att påbörja vår interaktion, annars skulle de bli isolerade eller oaccepterade i vår omgivning.

Med andra ord kan det vara så att vårt ansikte och kropp är det första som vår omgivning bedömer och som är avgörande för om vår träff lyckas eller misslyckas, det innebär att någon med något stigma lätt kan bli avstängd eller isolerad från vårt samspråk eller våra handlingar i det vardagliga livet eftersom vi ibland bedömer andra efter utseendet.

Den karaktären vi tillskriver personen via våra intryck och genom möjligheten till återblickar bör alltså hellre benämnas hans virtuella (skenbara) sociala identitet (Goffman,1972:12). Goffmans intervjuade en person med stigma som sa: ”Det där känner jag alltid på mig när jag träffar så kallade rättskaffens folk, alltså att även om de är hyggliga mot mig, vänliga, så bedömer de mig ändå hela tiden i själva verket som en brottsling och ingenting annat. Det är stort omöjligt för dem att acceptera mig med någon annan egenskap” (Goffman,1972:23).

Individer med stigma står ofta med sina handikapp eller stigma framför alla i sitt samhälle och upplevs som annorlunda (oaccepterade), vilket ger dem en känsla av att de är ensamma bland andra som är utan stigma. Om de däremot är tillsammans med andra som har samma stigma kan detta hjälpa dem att acceptera varandra och lära varandra och sig själva hur att hantera sina stigma och klara sig i ”de andras” samhälle. Detta innebär att det skapas en special sociologisk identitet som påverkas av somliga människors intryck och syner, vare sig de finns i verkligheten eller i deras hjärnor. I varje fall ska de integreras med andra människor enligt detta sätt, vare sig det är rätt eller fel.

Den individuella stigmatiseringen är förenad med intagning på någon anstalt, som fängelse eller barnhem i många fall (Goffman,1972:45).

Tecken på individen kan lätt förmedla social information om honom i samhället och det tecken som kan betyda något bra i ett samhälle kan betyda något tvärt emot i ett annat samhälle. Det vill säga att det antingen betraktas som tecken eller stigma i varierande samhälle enligt dess normer och skalor. En stigmatiserad person har någon speciell karaktär för många människor som kan stå som mur mellan honom och andra i samhället.

Ibland kan något tecken betraktas som ett hederligt tecken som urskiljer individen från sitt samhälles individer och det kan ibland vara värdefullt i ett samhälle som betraktar sina individer som unika. Det innebär att alla tecken inte är dåliga stigma, samt att alla tecken inte är hederliga i somliga samhälle, detta är relevant att notera.

De med skamliga tecken försöker dölja sina tecken på något sätt, till exempel genom att odla skägg eller ta på sig glasögon samt kan det vara med hjälp av något annat desidentifierande hjälpmedel (Goffman,1972:100).

Samtidigt kan de ibland använda ett sätt för att dölja det liksom att försöka värja sig mot de allmänna värderingar som associeras med sina stigma, till exempel kan handikappade ofta tänka ut på vilket sätt de skulle uppträda framför människor för att deras stigma skulle bli så litet som möjligt.

Då kan vi urskilja två identiteter, den virtuella och den verkliga sociala identiteten hos de som har ett stigma. Men det är svårt att säga om de kan övervinna deras stigma och deras känsla av att alla tittar på dem, samt om de kan ignorera andras oskyldiga skratt eller inte.

5.3 Tortyr och dess effekter

Vem har rätt att tortera en person? På grund av vilka anledningar kan det ske? Vem är offer och vem är den grymma personen? Samt, vad har staten för plikt mot sina medborgare? Först; har personen inte rätt att säga *nej* ?

In the most general sense human rights are understood as Rights which belong to an individual as a consequence of being human (Hanski, 2000:3).

ICCPR (1966) artikel 6:1 statuerar att; *every human being has the inherent right to life, this right shall be protected by law* (Brownlie 2000:127).

Tortyrkonventionens (1975) artikel 2 säger att *Any act of torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment is an offence to human dignity and shall be condemned as a denial of the purpose of the Charter of the United Nations...*(Brownlie 2000:36).

Vidare nämner artikel 26 i ICCPR att alla är lika inför lagen och har rätt till att utan diskriminering skyddas av lagen (Hanski,2000:7).

Olika lagar leder enbart till ett problem och oordning bland människor som lever under samma regler och inom ständig kommunikation med varandra (Resh,1972:186).

Enligt alla dessa mänskliga lagar som alla människor godkänner på något vis, borde människans liv vara skyddat från hot som individen kan utsättas för på grund av sina tankar, etnicitet med mera, men verkligheten är en annan. I det vardagliga livet och trots att vi alla godkänner de här principerna på formellt sätt genom staten eller informellt genom våra tankar, finns det fortfarande människor i många länder som lider av tortyr, förtryck samt saknar möjlighet att anklaga förövare eller be om rättvis behandling inför lagen.

En definition av vad tortyr är kan vara; *any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted by or at the instigation of a public official on a*

person for such purposes as obtaining from him or a third person information or confession, punishing him for an act he has committed or is suspected of having committed, or intimidating him or other persons (art 1:1). Torture constitutes an aggravated and deliberate form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (Declaration on Protection from Torture, 1975 art 1:1& 1:2;s.36).

Vad är tortyr egentligen i verkligheten? Hur påverkar det torterade människors liv? Tortyren lämnar ofta bestående skador. Hjärta och andra organ drabbas och kroppens motståndskraft mot infektioner och sjukdomar minskar (Rynden,1989:31). Tortyr kan bland annat vara elchocker, bränning i kokande olja och kemikalier med mera. Amnesty har upptäckt att många av de som torterades av den irakiska regimen utsattes för tortyrmetoder som orsakat bland annat tecken på kroppen, minnesstörningar samt nervösa och sexuella problem med mera (Amnesty Int.,1984:236&237).

Amnesty Internationals danska läkargrupp visade att praktiskt taget alla offer lider av många slags psykiska och fysiska efterverkningar av tortyren (Amnesty,1984:36).

Kroppen är det ursprungliga boet där identiteten växer och vi upplever verkligheten genom kroppen. Kroppen är också den plats där kränkning och plågsam förnedring äger rum (Anderson, i Malmström red.,1997 :43).

Några av de som blivit torterade har upplevt så kallat *flashbackminne* vilket gör det svårt för offret att leva ordentligt i vardagliga livet, därför att man inte kan gissa vad det är som skulle framstå som provocerande faktorer, det kan till exempel vara röd färg eller en stängd dörr.

En studie om tortyr visar bland annat att hälften av torterade människor kan utveckla så kallat *post traumatic stress disorder* (PTSD), Samt kan det ge svåra fysiska och psykiska skador. Det är lätt att se fysiska effekter av tortyr, men det svåraste för många offer är att de dessutom bär på skuld och skamkänslor och har svårt att berätta om sina upplevelser (CTDs årsbok,1993:16).

Tortyr ger ofta upphov till förändringar i hud och slemhinnor, samt kan man få kvarstående tecken av svår tortyr, det vill säga ärr (CTDs årsbok,1993:26).

I en rapport av SoS i Sverige kan vi se att tortyren har stor effekt på torterade människors hälsa även efter att tortyren upphört, även flera år efter eftersom de fortfarande har hudskador och tecken över hela kroppen och ansiktet, specifika smärtor i muskler och ben, samt skador i nervsystemet, bland annat hörsel med mera. Dessutom förekommer många psykologiska sjukdomar, bland annat psykiska anfall, nervösa fall samt nervskador som orsakas av några sorters tortyr.

Tortyren kan leda till osäkerhet och oro av dugande som kön, det vill säga om de efteråt kan genomföra sex utan problem eller ej (Socialstyrelsen,1989: 25-28).

Wilson ansåg att den identitetsproblematik och psykosociala problematik som är aktuell hos en individ kommer att färga symptomatologin vid posttraumatiska syndrom och en acceleration i egoutvecklingen (Socialstyrelsen,1989:55).

Medan Trauman anser att minnet är det som formar och vidmakthåller den karakteristiska posttraumatiska symptomatologin och som förhindrar ett tillfrisknande, det vill säga det traumatiska minnet (Socialstyrelsen,1989:56).

Rapporten ovan handlar bland annat om traumatiska föräldrars barn och hur barnen inte kan få vad de behöver för sin utveckling från sina föräldrar. Vidare ämnar de i deras rapport visa att dessa barn inte kan utveckla sina förmågor med aggressiva föräldrar, på grund av tortyren, det vill säga att barnen lever med föräldrar som ibland inte kan leva normalt på grund av tortyren och traumatiska minnen. Detta särskilt för de som fortfarande lever i det land/miljö där tortyren ägde rum eftersom de där inte kan frigöra sig från plågsamma minnen. Med andra ord, barnen lever i en dålig familjemiljö med de torterade föräldrarna.

Sartre sa: ”Tortyrens syftet är inte bara att tvinga folk att tala och förråda. Offret skall dessutom ange sig själv, genom sina skrik och sin underkastelse, som ett människodjur, i allas ögon och i sina egna ögon” (SoS;1989:11).

I tortyrens elektrod eller spruta finns statens makt och ansvar koncentrerade (Amnesty Int.,1984:14).

5.4 Mitt samhälle

Hur viktigt är samhällets intryck och åsikter i vår formulering av vår personlighet eller identitet? Samt hur kan samhället vara fiende eller stänga sina dörrar mot några av oss?

Vi tillskriver andra och oss själva vissa personlighetsdrag utifrån den information vi har tillgång till (Angelöw, 2000:103).

I have argued that the self appears in experience essentially as "me" with the organization of the community to which it belongs (Mead,1946:200).

Så tänker Mead, att vi är medlemmar i det samhälle vi lever i samt att vi är medlemmar i ett stort samhälle eller *community* som vi lever i och lär oss dess traditioner. Vi tillhör alla dessa samhällen eftersom allas tankar påverkar oss på något sätt och det blir vårt medvetande om världen. Vi förstår världen genom dessa källor och dessa samhälle som vi hör materialistiskt eller genom tänkandet till.

I min studie utsattes medlemmar av ett samhälle för dessa illgärningar av andra samhällsmedlemmar med samma grundläggande kultur och normer med mera. Samtidigt är vi aktiva medlemmar i det här samhället, både mottagare och sändare, det är en utveckling från ”jag ” till ”mig” i samhället samt det är en interaktion mellan ”mig” som en produkt av samhället och med andra människors personligheter som är en produkt av ”jag” plus samhället.

Ju mer relationer man har i samhället desto mer får man möjlighet att utveckla sin personlighet då relationer är de broar som vi bygger med hjälp av andra människor för att utveckla vår kommunikation.

Vi använder inte språkstimuli för att framkalla hos oss själva den emotionella respons som vi framkallar hos andra. Man har naturligtvis medkänsla i emotionella situationer, men man söker där, när allt kommer omkring, någonting hos den andre som stödjer individen i hans egen upplevelse (Mead,1976:117). Mead tycker att det som är viktigt i kommunikation är att symbolen uppväcker hos oss själva det som den uppväcker hos den andra individen, eftersom en symbol kan vara något språk, ord eller signal med hand eller ansikte. Symbolen kan stimulera oss på något vis, den kan antingen ha en bra effekt och stimulera oss för att kommunicera, eller dålig effekt genom att vi inte bli överens, vilket påverkar vår kommunikation med andra människor i vårt samhälle negativt.

På så sätt når jaget sin fulla utveckling genom att organisera dessa andras individuella attityder till organiserade sociala eller gruppattityder (Mead,1976:123). Mead anser att det största framsteget i samhällets utveckling uppstår då denna reaktion från samhället når individen, vilket kallas den institutionella formen. På det här sättet förstärker Mead synpunkten om relationen mellan individen och samhället, samt förklarar den viktigaste verkan av samhället på individerna. Dessutom förklarar han hur viktigt det är för individen att behålla kontakten med sitt samhälle på några sätt. Grupperna i samhället är naturligtvis viktiga i individernas liv eftersom de kan vara hans kanaler med samhället för att lära sig att bete sig på passande sätt enligt samhällets skalor.

Folket kommer att förstå sin värld inom fantasi eller genom en medlem i en sociologisk grupp som de deltar med i sociologisk framställning (Potter i Wetherell, 2002:121).

Gruppen kan ibland vara ett litet samhälle eftersom den byggs av individer som har samma intresse, tankar, förhoppningar med mera (Potter i Wetherell, 2002:140).

Gruppen kan vara en vänskapsrelation, ett fotbollslag eller någon annan intressegrupp med krav på att de har samma intresse och förhoppningar vilket kan byggas frivilligt och det är

viktigt därför att medlemmarna formar varandras personligheter enligt sina skalor som antingen är med eller mot samhällets skalor och normer.

Groups come into conflict and phenomena, such as racism, developed because of competition for resources and as a result of the state of the objective relationship between group interests (Wetherell 2002:213). Det vill säga att vi i det vardagliga livet behöver vårt samhälle och dess medlemmar för att klara oss och sköta vårt jobb samt våra intressen men vad händer eller vad skulle hända om vi på något vis drabbades av något fel eller blev straffade, skyldiga eller inte?

Goffman föreslår två ytterligheter som reaktion; *an individual may be taken in by his own act or be cynical about it. Each provides the individual with a position which has its own particular securities and defences* (Goffman, 1959:30). Ett av skydden är en mask, som innebär den personligheten som vi formar för att presentera oss med, och som med tiden blir en del av oss och stannar kvar i interaktions spelet.

Ibland bildar vi negativa bilder om andra människor, så kallade stereotyper, och det innebär att vi bedömer andra och definierar dem enligt några stereotyper som sedan blir deras egenskaper grundat på våra synpunkter av dem, oavsett om de är rätt eller fel.

Vi definierar oss själva genom att definiera dem som motsatser (Angelöw,2000:107).

Stereotyperna kan vara någon anledning till att vi isolerar några människor som har samma egenskaper. Stereotyperna är farliga eftersom de lärs ut av någon som vi tror på samt påverkar de oss i våra vardagliga handlingar med andra människor.

Om vi har stereotypen ”rödhåriga är hetlevrade”, kan detta antingen leda till att vi undviker rödhåriga, eller till att vi attraheras av personer som tillhör denna kategori (Angelöw,2000:107). Folk uppfattar situationer och tillgodogör sig information beroende av deras tidigare stereotypiska schema (Wetherell,2002:192).

Det här är en viktig kategori eftersom den kan indela människor i några grupper vilket innebär att det kan leda till rasism i samhället, så det är lätt att dela in människor i några grupper enligt stereotyper. Då kommer vi sedan att behandla dem enligt detta vilket kan orsaka att vi undviker dem som vi är övertygade inte är bra, oavsett det är sant eller fel, samt orsakar det att vi isolerar dem i specifika grupper vilket ibland kan utveckla en motståndskänsla hos dem mot samhället.

Skamkänslan är direkt förbunden med självidentiteten, eftersom den i grunden är en ångest över det adekvata i den berättelse genom vilken individen upprätthåller en sammanhängande biografi (Giddens,1999:82).

Jean-Paul Sartre och Gabriele Taylor ansåg ”men så inser denne man att han är observerad, och plötsligt ser han sig själv med den andras ögon och han skäms. Men man kan också skämmas helt ensam. Skammen kan rent av vara en permanent och mycket djupt liggande affekt, vilket pekar på det faktum att man är synlig inför andra bara är en utlösande faktor. Skam bottenar i en känsla av att vara otillräcklig, och denna känslan kan utgöra ett grunddrag i individens psykologiska karaktär” (Giddens,1999:82).

Givetvis behöver integrationen grundläggande faktorer och dessa kan bland annat vara tillit, accepterande, gemensamma känslor och förhoppningar med mera. I det här fallet när man känner skam, vilket ibland kommer från andras syn utan att individen gjort något, behöver de grundläggande faktorerna inte förekomma. Skamkänslan går inte ihop med tillit eftersom personen med skamkänsla inte tror på andras känsla, så här kan det bygga en stor mur mellan dem vilket påverkar hela den sociala processen mellan dem.

Det vill säga att genom de här faktorerna som nämnts kan individen bli avstängd från samhället på grund av våra tidigare fördomar om varandra (stereotyper), samt offrens känsla att de är odugliga i den här sociala processen av interaktion som kan leda till att varje grupp drar sig till den värld som han har gemensamma faktorer med (Hylland Eriksen,1998:33-35). Såsom de som har samma stigma eller stereotyper kan göra

Å andra sidan kommer ett annat skäl att låta en annan grupp bete sig på nästan samma sätt och det kan vara deras känsla av skam som de har eftersom skammen kommer från andras syn på dem som skambärare och de vill givetvis inte ha den känslan, men det är en känsla som relateras med ett psykologiskt medvetandet.

Stereotyper tenderar att vara mer eller mindre nedsättande, men behöver inte vara det (Hylland Eriksen,1998:33).

Det innebär med andra ord att isoleringen av en grupp eller en individ kan vara på grund av två sorters faktorer:

- 1- psykologiska faktorer; det kan vara hos den gruppen som isolerar sig och andra individer i samhället vilket bland annat kan vara deras känslor och motiv mot varandra i den sociala processen, känslan av skam, att inte passa in med mera.
- 2- sociologiska faktorer; det är alla sociala tendenser hos båda sidor, bland annat känslan av att vara främling i samhället, samt andras stereotyper eller tidigare intryck.

5.5 Sammanfattning

Teoriramen ämnar förklara hur viktigt det är för individen att vara medlem i ett samhälle samt hur stigmat kan påverka hans handling och interaktion i samhället.

Först utgår det här kapitlet från människans rätt att tillhöra ett samhälle, samt hans rätt att få utveckla sina förmågor genom interaktionsprocessen.

Kapitlet beskriver hur individen förstår sin personlighet och vad det är för något som gör att individen förstår den genom funderingar eller förståelse som kan vara en produkt av hans/hennes handlingar med individer inom samhället.

Självmedvetandet kan vara objekt till sig själv genom att man funderar och utvecklar handlingar som passar i vissa situation, samt är det ett objekt till andras handlingar och symboler eftersom samhället kan betraktas som symbolsmiljö enligt symbolisk interaktionstendens hos bland annat Georg H. Blumer, H. Mead och E Goffman..

Individen kan vara en spegel av andras handlingar i samhället (Charles H. Cooley), men inte som passiv mottagare utan som aktiv deltagare.

Stigmat kan också vara en viktig sak som har stor effekt på individens sociala interaktion i det lokala samhället vilket kan bli en stor mur mellan individen och andra människor i samhället. Därför omfattar kapitlet det här ämnet som påverkande sak som kan leda till några effekter hos stigmatiserade människor. Stigmat förstås olika i olika samhälle eftersom det kan vara ett hederligt stigma hos ett visst samhälle, medan det kan vara ett tecken som förstås som skam i ett annat samhälle. I detta kapitel skriver jag om stigmat som ett tecken som kan leda till skam hos de som fått det, stigmat kan antingen vara på kroppen eller i personligheten eller både och.

Detta kapitlet har förklarat stigmatiserade människors förståelse till sitt stigma som ett objekt till deras självmedvetande som Giddens kallade det, samt stigmas effekt på deras medvetande.

Sedan presenterades tortyr som huvudsaklig anledning till förändringen i individens personlighet och därigenom försöker jag förtydliga dess effekt på individens personlighet. Tortyren kan som förklarats skada individens nerver, hälsa samt organ och hjärna vilket på stort sätt påverkar hans interaktion med andra människor samt hans inre anpassning med sitt medvetandet.

Kapitlet omfattar också individens rätt enligt FNs deklARATIONER som alla stater godkänner på något vis, samt individens rätt att få skydd från staten, som är skyldig honom det enligt lagen, vilket innebär att staten inte har rätt att tortera dess individer.

Till slut handlar kapitlet om samhället och vad det innebär för dess medlemmar, samt varför individen behöver sitt samhälle som omfattar bland annat vänner, familj, bekanta och dess förmåner som man får på grund av sitt deltagande inom samhället.

Beskrivning av mina intervjupersoner

Min intervjugrupp omfattar sju män i Irak som fått sina öron avhuggna därför att de vägrat strida vilket ledde till att de fick det här straffet 1994 enligt regimens beslut Nr.115, 1994.

Deras frånvaro från militären var mellan några dagar och sex år. Detta i kontrast till lagen ovan som omfattar att frånvaron skulle vara minst en månad. De blev de fångade och straffade av al-Baath partiets medlemmar i sina hemstäder.

Personerna i intervjugruppen var mellan 29 och 37 år gamla när jag träffade och intervjuade dem, men de var mellan 19 och 28 år gamla när de fick straffet.

De var ogifta då och fem av dem är fortfarande ogifta, en av dem har fått barn.

Samtliga fick fängelsestraff på mellan 1 och 2 år efter att de fått sina öron avhuggna. De torterades av militärer från säkerhetspolisen och straffades några gånger per dag med bland annat piskning och elkabel.

De var från olika typer av samhälle, det vill säga att de var från det lokala samhället(ansikte mot ansikte relations samhälle) och det icke lokala samhället, samt kom de från tre städer, Mahmudia- förort till Bagdad-, Mussaib –förort till Hella samt Bagdad.

De opererades eller fick sina öron avhuggna med bedövning och en binda över sina ögon samt handbojor på händerna på ett lasarett i sina städer.

Tabell av de intervjuades uppgifter

Person	Ålder/ straff	Civil stånd	Barn	Frånva ron/tid	Gifta år	Fängel se/tid	Stad	Ålder/ nu	Oper. lasarett	Utbildning
NR.1	20	Ogift	Noll	6 år		1	Bagdad	30	Mahm udia	Ingen
NR.2	27	Ogift	2 barn	3dagar	2000	2	Hela	36	Hela	6 årskurser
NR.3	24	Ogift	Noll	2 år		1	Hela	33	Rashid	6 årskurser
NR.4	28	Ogift	På väg	1 år	2003	2	Hela	37	Hela	9 årskurser

NR.5	21	Ogift	Noll	Några dagar		2	Hela	31	Hela	9 årskurser
NR.6	22	Ogift	Noll	1 år		1	Bagdad	32	Mahmudia	Ingen
NR.7	19	Ogift	Noll	Några veckor		2	Bagdad	29	Adhmi a	Högskola

Några av dem hade ingen utbildning alls medan några andra hade årskurs 9 samt en av dem hade högskoleutbildning.

Deras öron klipptes på olika sätt (övre delen, hela sidodelen, halva örat).

Det betyder inte att min grupp representerar alla de som fått sina öron avhuggna utan gruppen representerar sig själv med sina uppgifter eftersom det finns några offer som fick hela sitt öra avhugget eller båda två i andra städer i landet.

7. Resultat av intervjuerna

Jag träffade männen i Irak där de lever, det var separata träffar med var och en av dem, samt min analys av intervjuerna är en delanalys och förklaring till var och en av mina intervjuer som i sin tur kan relateras till varandra med gemensamma nämnare.

Enligt Trost finns det några sätt för forskaren att bearbeta sina intervjuer, det kan ske genom att forskaren intervjuar människor och skriver och analyserar samtidigt eller väntar tills att han får alla sina uppgifter och sedan börjar med analys. Han antar också att han/hon själv inte kommer att vara avslappnad under intervjun för att kunna läsa sina uppgifter noga och analysera dem under intervjuens genomförande (Trost,1997,:112-113).

Ordagranna citat är dock nödvändiga om just formuleringarna skall analyseras eller om de på annat sätt är av betydelse för förståelsen (Trost,1997:119).

Det är denna viktiga metod jag tagit som linjal i mitt arbete med de intervjuade personerna. Lite förändring i metoden här eller där för att det var nödvändigt ibland eftersom jag träffade människor som fortfarande lider av straffet vilket fick mig att ibland pendla fram och tillbaka bland frågorna för att lugna ner dem. Frågorna var så korta och klara som möjligt vad gäller deras lidande i fängelset till exempel.

7.1 Hur de fått straffet

Det var olika eftersom alla inte fått samma straff vilket inte enbart innebar avhuggna öron utan en del av straffet omfattade även bland annat fängelse mellan ett och två år och olika sorters tortyr utan nåd. Många av dem visste inte om straffet förrän de fick det.

”Jag blev lurad eftersom jag inte var på listan av dem som skulle få straffet, men en av dem kunde med hjälp av sin familj och dess pengar ta bort sitt namn, och skriva mitt namn istället” (nr 4).

”Jag var nästan galen efter bedövningen släppt, jag skrek: varför, vad har jag gjort!”(nr 5).

Detta var ett personligt skrik av en straffad människa. Upprörande här är även att samtliga av de drabbade inte fått någon dom utan oförberedda greps av regimens män.

En av dem trodde att de skulle avrätta honom eftersom de tog honom till lasarettet med en avrättningsbil, en typ av bil som varje irakier känner väl till utseendet. En fruktansvärd berättelse skildrade hur en man blev offer för en dum rutin eftersom regimen begått ett misstag som innebar att han blev piskad två gånger på ryggen för samma straff av al-Baath partiet och det militära säkerhetspolisen. Sedan fick han samma straff som de andra med ett avhugget öra efter att de lurat honom med att de skulle föra honom till hans militärbataljon.

Det är hemskt att få sitt öra avhugget, men det är ännu värre att få detta straff utan dom, utan en domstol som utfärdar detta straff. Samt hade de inte ens rätt att tillkalla advokat, som även kriminella människor har rätt till, det var detsamma med politiska fångar som inte heller hade denna rätt i Irak.

De var under bevakning när de straffades så varför hade de då ögonbindel och handbojor? Detta var för att de inte skulle veta vad som väntade dem och det skulle fördjupa effekten på offren. Metoden med ögonbindel, bedövning etcetera var även ett sätt för regimen att skydda sina tjänares identiteter.

I början kunde offren känna läkaren som opererade dem eftersom de inte var bedövade i hela kroppen (nr 1).

Några av de intervjuade uttryckte hur de uppfattade det som hände som en mardröm. Sådana metoder var typiska för den irakiska regimen och var ett sätt att fördubbla straffet så mycket som möjligt genom ögonbindel, handbojor omedvetenhet om tid och plats där straffet utfördes.

”När jag vaknade från bedövningen och upptäckte att jag opererats, skrek jag vansinnigt: varför! I början tänkte jag att det var en mardröm, men det var verklighet, då skrek jag och kallade de för alla dåliga ord som jag kan” (nr 7).

Det var ett hårt straff de fick eftersom det var en oerhört svår upplevelse samt svårt att anpassa sig till att leva med detta stigma. Detta även eftersom de inte fick veta om straffet i förväg samt att de kände att de var offer för aggressiva människor som behandlade dem som djur i sin hage. ”De gjorde ett stigma på oss för evigt” (nr 2).

7.2 Straffet pågår

Ja, de fick verkligen ett konstigt straff. Att hugga av öronen var inte tillräckligt grymt för regimen eftersom regimen även straffade dem med fängelsestraff och domen var ”tills al-Mahdi kommer eller tills domedagen” (ett irakiskt talesätt, al-Mahdi= ett shiamuslimskt helgon). Detta var ett dåligt ”skämttalesätt” som fördjupade förödmjukelsen och lidandet hos dem eftersom domen var värre än livstidsstraff. Det var en hopplös situation och allt detta för att de vägrat strida mot andra människor.

De fick fängelse, men det var inte vilket fängelse som helst, utan det var med extra straff och tortyr eftersom de var tvungna och slå varandra, kasta sig i smuts eller avföring, samt piskades de med el kabel ordentligt varje dag.

”Det var inte tillräckligt för dem att de högg av våra öron, utan de torterade oss i fängelset på olika sätt.”(nr 2 & nr 5).

Det var dåligt i fängelset med förtryck, straff och dåliga ord som de fick utstå från vakterna. Regimen använde alltid sina män som instrument för att förödmjuka och förtrycka sina motståndare i fängelset.

”I fängelset kallade de oss förrädare, fegisar, ”icke-män” (*nakus* på arabiska som betyder ”nolla”) många av offren fick det här sistnämnda ordet inbränt på pannan som ytterligare ett stigma” (nr 7).

Hur skulle individen hantera en sådan här situation? Det skulle vara ett mirakel eftersom många av dem förlorat sitt liv på olika sätt, en av dem blev en alkoholmissbrukare eftersom han inte kunde anpassa sig till det nya livet (nr1) dessutom dog många av dem i fängelset på grund av blodförgiftning som de fått därför att fängelset var under all kritik, utan både vård och medicin. ”Några är fortfarande galna” (nr 7).

De som fortfarande lever gör det tack vare att deras familjer hjälpt genom att de kunnat smuggla in medicin i fängelset genom att muta vakter, detta var något som de fattiga inte kunde göra. Det fanns inte något att göra utan att vänta på nåd från gud, eftersom individen inte kunde förvänta den från regimen män.

”Vakterna var galna och aggressiva, de piskade oss jättemycket, torterade oss samt förödmjukade oss i fängelset” (nr 3).

Männen som blev intervjuade för den här uppsatsen uppvisade många tecken på tortyr med el eller piska på deras kropp vilket var uppenbart på grund av hård tortyr. De kan faktiskt skatta sig lyckliga att de överlevt straffet som de utsatts för i drygt två år.

”De brukade tortera mig med en gammal rysk telefon som de gav mig elchocker med, samt hänga mig i mina händer i takfläkten och piska mig” (nr 7).

Den här forskningen har nu visat att de blivit straffade eftersom de begått misstag när de lämnade militären och detta var vad regimen tyckte, men varför blev deras familjer avvisade från sina egna städer till öknen, samt fick sina matkuponger indragna?

Det var ett annat straff av regimen till både offren och deras familjer, det var för att de skulle känna skuld vilket ytterligare förstörde deras lidande. Avvisningen var också tidsobegränsad och relaterad till de straffade människors fängelsestraff som också var obegränsad. Det var en stor förödmjukelse att familjer med gamla människor var tvungna att lämna sina städer och leva med några andra som de inte känner, utan rätt att besöka staden eller släktingar utan tillåtelse från en så kallad *mukhtar* (arabiska för man som ansvarar för ett visst område). Att dra in matkuponger var också ett svårt straff eftersom det var oerhört svårt att leva utan matkuponger under embargotiden vilket var i kombination med avvisning var förödande för många familjer.

Det var ett orättvist straff som regimen fattat mot dessa familjer eftersom alla har ansvar över sina fel och inte någon annan.

Som forskare frågar man sig hur påverkade det dem att få sina öron avhuggna samt att få reda på vad som hänt deras familjer och att de blivit straffade på grund av deras straff? De kunde inte förstå varför de fått dessa straff överhuvudtaget samt kunde de inte heller förstå varför deras familjer blivit straffade.

”Al-baath partiet avvisade min familj därför att de inte ville säga att jag inte är deras son längre, de avvisade min familj till öknen, min pappa dog på grund av detta” (nr 2).

Straffet var svårt för alla och orsakade stort lidande som var och en upplevde på sitt sätt och led av på olika sätt.

Här kommer två uttalande om detta;

”Jag är en ung man, jag föredrog att de hade mördat mig, det skulle vara bättre än så här... jag kände mig och mitt liv som värdelöst. Vi lever i samhället med det här stigmat hela vårt liv” (nr 3).

”Jag ser barn och känner sorg eftersom jag inte kan gifta mig med en tjej och få ett barn, mitt hjärta bryter itu när jag ser ett barn” (nr 1).

7.3 Samhället och kompisarna

Eftersom de självklart hade vänner ville jag se och förstå hur offren uppfattade situationen samt på vilket sätt vännerna reagerade på straffet de fått? Hur bedömer de intervjuade relationerna med sina kompisar?

Intervjuerna undersökte även hur familjen samt andra människor i samhället reagerade på offrens stigma.

Emile Durkheim skapade begreppet *socialisation* med vilket han menade den vuxna generationens påverkan på de som ännu inte är mogna för samhällslivet (Durkheim i Angelöw, 2000:82).

Alla som är barn eller vuxna är inte passiva mottagare i den här processen utan de spelar viktiga och aktiva roller i socialisationen. Socialisationsprocessen innebär att överföringen av normer och värderingar är föränderliga allteftersom samhället förändras och befolkningen åldras vilket innebär att socialisationsprocessen återspeglar såväl kontinuitet som de förändringar som äger rum i samhället. Detta kan relateras till två stora processer, nämligen internalisering- och externaliseringprocesser vilket individen ägnar sig åt för att ta emot samhällets normer och värderingar samt sträva efter att påverka andra enligt sina behov. Individen införlivar samhällets normer och värderingar genom socialisation och internaliseringsprocessen. Men samtidigt motsvaras internaliseringsprocessen av en externaliseringsprocess som innebär att människor aktivt försöker tillgodogöra sig verkligheten och försöker sträva efter att förändra den efter sina behov (Angelöw, 2000:82-83).

Det är viktigt för alla människor att delta i den här processen eftersom alla har ett behov av att vara aktiva i samhället. De kan vara med kompisar eller bekanta samt alla de vi ofta träffar i vardagen, det vill säga att vi påverkar andra människor samt att vi är en summa av allas påverkan, men däremot är vi inte en kopia av deras erfarenheter eftersom vi inte är passiva mottagare utan aktiva rollspelare med speciella personligheter som har formulerats av alla faktorer som vi utsätts för eller lever i.

Det vill säga att de som fått sina öron avhuggna inte är separerade från samhället utan de är medlemmar i det, vilket ger dem rätt att ta emot samhällets kulturella faktorer och införliva faktorerna genom deras beteende och arbete samt genom deras barn.

Att gå, att korsa en gata, att yttra en hel mening, alla dessa rutiner gör att individen kan uppträda på ett kompetent sätt utan att tänka på att det var något han uppnådde genom en tillägnelseprocess (Giddens,1999:72).

Det kan uppnås genom att individen integrerar med andra människor, vilket kräver att alla andra accepterar den här medlemmen bland dem och frivilligt vill spela samhällliga roller med honom, vilket innebär att de andra vill gå med på en socialisationsprocess som kan återvända till alla andra i samhället, inklusive de stigmatiserade offren. Om socialisationsprocessen fungerar har den stora fördelar och gör individer mer kunniga om hur den påverkar andras beteende samt förmågan för att kunna fatta andras beteende.

Våra problem uppstår ibland på grund av missförståelse av vårt beteende. Detta är ofta fallet med dem som fått sina öron avhuggna därför att några av dem fått problem med sina vänner. Det var vanligare med den här typen av missförstånd på grund av beteende i det icke-lokala samhället än för de som lever i ett lokalt samhälle.

Många av de intervjuade hade inte haft problem med sina kompisar utan de hade fått stöd av dem och medkänsla.

De tycker att kompisarna inte alls har förändrats på grund av stigman eller straffet som de straffade fått. Kompisarna var stolta över dem som fått sina öron avhuggna i några fall därför att de hatar regimen i första hand samt de lever i ett lokalt samhälle med ansikte mot ansikte interaktion och nära relationer.

”Mina kompisar betraktar mitt stigma som en medaljong eller ära” (nr 2).

”Det var naturligt med mina kompisar, det finns ingen skillnad” (nr 4).

Så där var det ingen skillnad hos kompisarna efter straffet och fängelset som de straffade hade fått, tvärtom riskerade ibland några kompisar att besöka sina kompisar i fängelset. Detta var en risk på grund av att de då blev förhörda av al-Baath partiets medlemmar. Tortyroffren lever i ett samhälle med många bekanta och där folk älskar och känner varandra, förutom al-Baath partiets medlemmar som ingen tycker om.

Det är inte konstigt enligt Charles H. Cooley som menar att primärgrupper är grupper som kännetecknas av samarbete och innerlig samvaro ansikte mot ansikte. De grupperna är grundläggande för skapandet av individens sociala natur och ideal.. Det egna jaget kan lätt sammanfalla med gruppens gemensamma liv och ändamål. I primära grupper känner vi oss oftast som hemma (Angelöw,1999:126).

Detta resonemang visar att vänner och bekanta var till stor hjälp för dem, som en stor familj som invallade dem i en miljö av normer och vanor. Det innebär att vänner och familj har en stor inverkan på de intervjuades personligheter, vilket märktes tydligt hos dem när de pratade om sina vänner, antingen de var goda eller inte. Några av dem hade det dåligt på grund av hur somliga vänner behandlade dem som till exempel inte hjälpte dem att hantera lidandet. Några av tortyroffren som behandlades illa av sina så kallade vänner isolerade sig från andra människor i några månader i sitt hem för att undvika andras syner och kommentarer.

”Folket kan delas i två delar; den ena känner medkänsla med oss, medan de andra ser ned på oss, särskilt de som jobbar med regimen” (nr 1).

”Jag hade längtat efter dem (kompisarna menar han), men de hade inte längtat efter mig!!” (nr 7).

Det var svårt för de intervjuade att berätta om situationen med deras kompisar, men en del uppgifter framkom genom deras bekanta när tillfälle gavs.

Intervjuperson nr 5 berättade inget om sina kompisar utan svarade bara att den situationen fortfarande var bra, men sanningen var att han inte hade några kompisar och han ägnar sin tid helt och hållet till sitt jobb som boskapshandlare från gryningen till sent på natten, och det var svårt för honom att berätta varför han inte blivit accepterad av tjejer som han friat till.

Han ville kanske hantera sin upplevelse på sitt eget sätt genom att försöka glömma det och inte berätta om det för någon. Detta är inte ett bra sätt eftersom han bär på en djup smärta och tydligt stigma som kan påminna honom om straffet varje dag.

Det var uppenbart att några av dem upplevt livet på andra sätt och försökt hantera sina lidande på ett sätt som de antigen funnit som den bästa eller funnit sig tvungen att göra.

En av de som var jagade av al-Baath partiets medlemmar kunde inte träffa sina kompisar eller bekanta, och han kunde inte sova hemma heller. Denna svåra situation ledde till att han blev alkoholmissbrukare, ”Då drack jag tills jag blev helt borta och ramlade på marken, det var för att jag ville glömma allt” (nr 1).

Detta beteende kan även relateras till andra faktorer som bland annat bakgrund, utbildning och från vilken samhällstyp man kommer.

Straffet har inte bara påverkat dem sociala relationerna i deras liv utan även deras personligheter. Det går inte att ge något exakt svar om hur mycket deras personligheter påverkats men en hel del framgick av de intervjuades svar och uttryck.

7.4 Jag behöver min familj

I sociologi betraktas primär grupper som en annan familj till individen vilket innebär att familjen består av goda saker som bland annat kärlek, ömhet, trygghet med mera. Men vad händer oss i ett lokalt samhälle utan familj? utan pappa och utan mamma som vi kan träffa eller leva med.

The family influence is repeated as the key factor and this leaves the interviewer in doubt as to her suitability for the chosen career (Wetherell, 2002:259).

Wetherell påpekar hur viktig familjen är i allas liv. Den är kanske än mer viktig för tortyroffren eftersom de behöver så mycket stöd som möjligt för att hantera sådana upplevelser. De känner fortfarande skam eftersom de ofta nämnt detta i samtalen under intervjuerna.

”Jag fördrog att de hade mördat mig, bättre än så här, för att jag kände att mitt liv var värdelöst”(nr3).

Detta kan lätt relateras till deras bakgrund som är traditionell med fokusering på familjesystemet.

I Irak är familjen väldigt viktig vilket har en ännu viktigare roll hos dem som fått sina öron avhuggna eftersom de lider av ett fruktansvärt straff och de behöver sina familjers stöd men det blev tvärtom eftersom deras familjer i sin tur blev straffade av regimen. Detta lämnade fångarna i en ännu allvarligare situation som bestod av deras lidande från tortyren samt deras känsla av skuld, det vill säga att offren var anledningen till att regimen avvisade deras familjer till en annan stad vid kanten av öknen. ”Min pappa dog på grund av denna avvisning, det var på grund av att de vägrat säga att jag inte är deras son längre”(nr 2).

”Min far dog på grund av detta eftersom han inte kunde komma till sin stad utan tillåtelse från polis i båda städerna. Det var en stor förödmjukelse” (nr 5).

”Han dog medan jag var i fängelset på grund av avvisning, eftersom läget inte passade honom samt att han var sjuk” (nr 7).

Så här straffade regimen dem med så många straff som möjligt vilket var ett paketstraff för att de skulle känna straffet så hårt som möjligt och i andra hand så att regimen kunde skicka ett meddelande till andra soldater att de skulle få samma straff om de vägrade strida.

Jag undrar hur de kunde hantera straffet efteråt, vem hjälpte dem med deras smärta, ångest och skuld då deras familjer också lidit av det här straffet väldigt svårt .

Det skulle kunna vara samhällets ansvar men samhället hade ingen makt att förändra detta eller protestera så det vore meningslöst att be samhället göra något under den här tiden. Nu

kan de däremot klara mycket eftersom de har sin vilja plus att regimen inte finns längre. Dagens samhälle är bättre för dem, särskilt de som bor i ett lokalt samhälle.

”Folket var i två delar: en som kände medkänsla med mig och ville hjälpa mig och betraktade mig som oskyldig medan den andra delen såg ned på mig särskilt de som jobbade för regeringen. De jagade faktiskt mig och ville fånga mig” (nr 1).

Många av de intervjuade har inte gift sig därför att de inte kunde anpassa sig till samhället eller själva samhället kunde inte heller anpassa sig med dem.

”Jag vill självklart, men jag tycker att det är en dröm om en tjej skulle acceptera att gifta sig med mig” (nr 1).

Det innebär att de längtar efter det familjeliv som de förlorat eller gått miste om på grund av straffet. Några fick det mycket svårt och andra mindre vilket beror på deras val och tiden av deras val. Under regimen ville många familjer inte låta sina döttrar gifta sig med någon som var jagad av regimen, men efter regimen fall ändrades denna syn till det bättre. I så fall kunde en av dem till exempel gifta sig sista året av regimen tid medan andra av dem inte kunde det på grund av att de befann sig i en svår ekonomisk situation eller på grund av straffet. En av de intervjuade ville inte berättat mycket men det var ett stort misslyckande för honom varje gång han friade och fick avslag.

Syftet med intervjuerna var inte att diskutera varför tjejer och deras familjer inte samtyckte till äktenskap men jag vill poängtera att detta påverkat dem mycket, särskilt deras manliga identitet.

”Nej inte än, jag försökte en gång, men jag fick ett sår till på grund av det eftersom hennes familj inte accepterade mig därför att jag var straffad av regeringen, jag hade ett stigma på mig” (Nr 7).

De tortyroffer som jag träffade var faktiskt envisa eftersom de försökt gifta sig flera gånger och bygga ett stabilt liv med en fru och barn.

Varför ville de då så gärna gifta sig? Det var inte bara på grund av att de letade efter stabilitet utan det var även på grund av att de ville försäkra sig om att det skulle finnas något barn som skulle bära samma namn. Detta skulle vara till stor hjälp för dem eftersom detta är bland det viktigaste hos arabiska människor, särskilt de som lever i lokalt samhälle med ett stort familjesystem.

”Jag vill ha ett barn som bär mitt namn” (nr 1).

När regimen skulle utfärda straffet blev offren tillfrågade om de var gifta eller ej. Detta för att de som inte var gifta ännu fick sina öron avhuggna medan de som var gifta blev straffade genom piskning. En del utsattes för flera straff. Regimen var medvetna om att stigman med att

få sina öron avhuggna skulle bli ett hinder på deras väg att gifta sig och bygga en familj. De utfärdade ett livslångt straff som ämnade att utesluta offren från familjelivet och dess stabilitet och trygghet. Beslutsfattarna var medvetna om straffets alla effekter som skulle följa offret i framtiden, och det var ett sådant framtidsstraff som regimen ville ge till de utsatta. Straffet utfärdades på grund av att de hade vägrat strida mot andra människor.

Faktorerna till vägran var många bland annat några av offren var fortfarande väldigt unga, de ville inte strida eftersom de är humana människor, eller så orkade de inte med krigets fasor. Alla dessa anledningar är personliga och giltiga och bekräftas i ICCPR (1966) artikel 1(1) ”*All peoples have the right of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development*”. Samt artikel 7 ”*No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. In particular, no one shall be subjected without his free consent to medical or scientific experimentation*” (Brownlie, 2000:125-128). Varje individ har rätt att vara okunnig eller rädd inför en stor katastrof, men regimen hade inte rätt att straffa dem med ett framtidsstigma som detta.

7.5 Jag är en människa, jag vill inte mörda andra

Samtliga intervjuade svarade med nästan samma svar att de ville inte mörda andra. Lika viktig faktor var det ekonomiska läget som var dåligt på grund av kriget och sedan även förvärrat på grund av sanktionerna mot Irak. Därför kunde många av dem inte klara sig och försörja sig i ett sådant läge, och därför lämnade de militären.

Några av offren visste innan att de skulle straffas på grund av deras frånvaro, men de gjorde det ändå på grund utav dessa anledningar, de visste däremot inte hur. Den starkaste faktorn var dock att de inte ville mörda andra människor. Oavsett anledning vägrade de att strida.

”Jag vägrar strida mot andra människor eftersom jag inte kan mörda folk” (nr 1).

”Det var en lång tid av krig, vi har blivit trötta på det, det vill säga det fanns ingenting förutom krig” (nr 2).

”Jag var i militären och hade dåligt med pengar eftersom jag måste försörja mig och min mor samt betala officerare pengar som mutor för att få lediga dagar för att jobba” (nr 6).

”Jag vägrade skjuta mitt folk från de kurdiska områdena i norra Irak för att jag känner det som förlust i båda fall” (nr 7).

De intervjuade berättade om hur de hade fått det sämre och sämre med tiden innan de lämnade militären. Det fanns således många anledningar, men den centrala anledningen för

samtliga var att de inte ville strida mot andra människor. De intervjuade berättade om sin rädsla som de har rätt att känna, eftersom det var en lång och svårtid som de upplevt på grund av kriget som regimen startade mot andra grannar.

De intervjuade fattade sina beslut grundat på sin rädsla och dåliga ekonomiska läge. Det var en lång och svårtid som en av de intervjuade sade. De var unga, mellan 19-26 år, när de fick sina öron avhuggna, men de var ännu yngre när de hamnade i militären för första gången.

Det är en tillräcklig anledning att lämna militären för att man inte kan försörja sig så länge man är i militären, så hur skulle regimen få rätt att straffa dem när regimen inte gett dem tillräckligt med pengar för att försörja sina familjer samt sig själva, när regimen tar sig rätten att fatta krigsbeslut. Så här är staten hade inga skyldigheter men krävde vad de ville av medborgarna.

Roche påpekar att enligt den liberala traditionen förutsätts det att individuella medborgare har lika rättigheter och skyldigheter och så vidare (Yuvil-Davis, 1998:70).

”The unequal distribution of citizenship rights within the advanced/liberal democracies, principally along the lines of class, race, and gender inequalities, becomes blurred and recedes in importance when considered in counterposition where far greater proportions of citizens suffer from chronic poverty and privation” (Nira, 1998:75).

Regimen hade inte rätt att straffa folket eftersom de själva inte utfört sina skyldigheter. Om regimen gett medborgarna deras rättigheter så är det möjligt att de inte skulle känna samma grad av orättvisa av att gå med i militären och strida, men regimen gav dem inte de rättigheter som en stat är skyldig till enligt internationell lag.

De intervjuade behöver självklart sitt samhälle för att utveckla sina personligheter, men samhället kunde avvisa dem eftersom landet var i krig och många av samhällets medlemmar hade stridit, men det var inte så enkelt att förklara utan tortyroffren behandlades på många olika sätt.

7.6 Jag är en del av mitt samhälle

De är en del av samhället, och de har vänner och bekanta samt släktingar och familjer, det vill säga att de är en del av en helhet vilket kan hjälpa dem att utveckla sig och arbeta samt gifta sig som alla andra. Samhället är inte bara JAG och DU eller DE som vi träffar ofta utan det omfattar en hel organisation som vi alla behöver för att klara oss. Det innebär att vi alla har något som uppfylls av andra människor eller ett behov som behöver matas, det enda som vi inte behöver är att vi bli avstängda från vårt samhälle. Varken samhället eller vi vill ha det.

”Ett av de störste framstegen i samhällets utveckling uppstår då denna reaktion från samhället på individen antar vad vi kallar en institutionell form” (Mead 1976:128).

Mead poängterar hur viktigt det är för alla medlemmar i samhället att hålla ihop, så att de kan utvecklas och få hjälp från varandra. De som fick sina öron avhuggna fick uppleva hur en del av deras samhälle inte ville gå med i den här processen vilket innebär att de ibland var utestängda från gruppen för att de andra var rädda eller inte ville träffa dem av någon annan anledning. Många av tortyroffren fick även ett annat straff från kompisarna som avvisade dem eller skämtade om dem som hade fått sina öron avhuggna att de var dumma eftersom de hade lämnat armén vilket orsakade att de hade fått detta straff som de annars kunde ha undvikit genom att stanna.

”En del människor ser ned på mig, det var de som jobbade med regimen”(nr.1)

”Alla jag träffade såg ned på mig liksom en kriminell. Andras syn var utan nåd och med stor förödmjukelse”(nr. 7).

Några av dem fick problem med kompisar och/eller släktingar, det vill säga att de upplevde ett ogillande från samhället, särskilt från de som tillhörde regimen eller al-Baath partiet vilket starkt påverkat offrens liv.

Regimens organisation var skrämmande och bestämde att de inte hade rätt att gå till en läkare eller någon annan offentlig sektor, de var ovälkomna där för att de hade stigmat samt hade den här beskrivningen i sina ID-kort.

”Vi hade faktiskt ingen rätt alls, inte ens att leva som andra människor i landet” (nr.3).

”Vi har inte rätt att gå till läkaren för att operera oss, därför att beslutet omfattar att båda läkaren och patienten riskerar sitt liv om de gör det” (nr.6).

Nästan alla har lidit av jagandet av al-Baath partiets medlemmar som också var en del av offrens samhälle.

Många av de drabbade valde att stänga dörren om sig och inte träffa någon på lång tid, eller som jag fick reda på, att många av dem tog på sig en mans slöja, ”*tjimag*” på arabiska, för att dölja sitt stigma, för andras syn i varje fall.

Frågan nu var om även samhället betraktade dem som fiender?

Men det var inte så eftersom många av dem inte upplevde problem med samhället i stort utan bara med regimen samt med de som stödde eller jobbade för den. De fick det inte så dåligt eftersom många av de fick stöd från sitt när samhälle, det vill säga deras familj och vänner samt fick de stöd genom att deras när samhälle accepterade dem som medlemmar och inte ville avvisa dem.

”De var stolta över mig, de betraktade mitt stigma lika värdigt som en medaljong eller en ära” (nr.2).

Jag undrade vad de skulle säga om deras samhälle i efterhand och vad offren vill med de som torterat dem och huggit av deras öron?

Det var med stor förvåning när jag hörde av offren att de inte ville ha något från förövarna trots att några av offren hade fått erbjudande med massor av pengar för att förlåta de som utfört tortyren.

De var generösare än al-Baath partiets medlemmar eftersom de som fått sina öron avhuggna ville att förövarna skulle få en rättvist dom för deras gärningar mot folket i Irak.

”Jag tror på att Gud kan skipa rättvisa. Gud är rättvis, men jag kan inte förlåta dem för det straffet, hur kan jag detta? (nr 4)

”Jag vill att de ska gå till tingsrätten som skulle döma dem för deras brott mot oss” (nr 4).

”Nästan 80- 85 % av samhällets syn på oss har förändrats nu efter Saddams fall, eftersom de tidigare var rädda för regimens män”(nr.7).

Jag kan säga att samhället förlåter alltid sina söner även om de är felaktiga och håller om dem igen och det var det som hände med offren i Irak eftersom de började jobba på olika sorters jobb bland annat i polisen. Detta berättade chefen för den irakiska föreningen för försvaret av mänskliga rättigheter som sa att offren var på väg att få några platser till bland annat inom polisen och andra offentliga sektorer.

7.7 Sammanfattning

Det föregående kapitlet handlade om praktiska detaljer i detta arbetet, genom detta kapitlet presenterades de intervjuades fall genom att koppla ihop deras svar med en analys av deras svar. Samt för att forma undersökningen på ett så vetenskapligt sätt som möjligt är kapitlet inte bara forskarens arbete utan deras också.

Kapitlet handlar om deras straff och deras uppfattning om vad som hänt dem, samt deras lidande av straffet, då de fått straffet på grund av att de vägrade strida mot andra människor vilket inte tillfredsställde regimen som fattade detta straff. Instrumentet som utförde straffet var al-Baath partiets medlemmar och några tvingade läkare.

De fick straffet på olika sätt, utan dom, utan tingsrätt och utan advokat heller vilket var vanligt under regimens tid, sedan fick de fängelse i mellan ett och två år med tortyr. De satt i dåliga fångelser med dålig mat och vård dit de fördes direkt efter straffet.

För att ytterligare förvärra deras situation fick de reda på att även deras familjer blivit straffade på grund av dem. De straffades familjer fick problem att klara sig eftersom staten dragit in deras matkuponger.

De intervjuade berättade om de många sjukdomar de drabbades av på grund av straffet samt på grund av tortyren efteråt i fängelset, vilket bland annat skadade deras balanssystem, olika organ, hörsel med mera.

De känner skam eftersom de fått ett livslångt stigma som för alltid kommer att påminna dem om vad regimen utsatt dem för. De levde med detta lidande i många år samt med känslan av skam och ensamhet som ledde till att många av dem föredrog att isolera sig från andra människor på grund av straffet, många av dem hade dessutom fått båda öronen avhuggna.

Straffet som omfattade avhuggna öron, fängelsestraff under dåliga förhållanden samt tortyr ledde till att många dog eller blev galna (de intervjuade samt Irakiska förbundet för skydd av mänskliga rättigheter).

Många av dem hade inte gift sig, antingen på grund av dålig ekonomi eftersom de var jagade av regimen, eller tjejernas familjers rädsla för regimen, samt kan det vara på grund av offrens känsla att de inte duger.

Kapitlet förklarar bland annat kompisarnas och samhällets effekt på deras lidande, antingen mot eller med dem, några kompisar frös ut dem och accepterade inte dem, medan andra kompisar stödde dem och hjälpte dem för att hantera deras lidande. Det förklarar skillnaden mellan det lokala samhället och det icke lokala samhället.

Man kan lätt förstå att de är offer till en diktatorisk regim som bara ville skydda sig istället för att skydda sina medborgare.

8. Resultaten av uppsatsen

Först och främst, den här forskningen har visat att straffet var inhumant och orättvist enligt alla världens skalor eftersom det lämnat ett permanent stigma på de som fått sina öron avhuggna. Domen var också orättvis eftersom den fattats utan att offren fick rätt att tillkalla en advokat. De blev syndabockar och samtidigt sändes ett klart och hårt meddelande till andra soldater. Regimen utförde straffet olika på dem och uppföljde det med fängelse plus tortyr inne i fängelset.

Studien kom bland annat fram till följande resultat;

- Offren upplevde straffet på ytterligare en nivå eftersom de inte hade rätt att anklaga förövarna, samt på grund av att de sändes till fängelse efteråt utan tidsbegränsning, vilket fördjupade deras lidande samt deras lidande på grund av tortyren inne i fängelset.
- Själva straffet var inte heller likartat eftersom de fått sina öron avhuggna på olika sätt, samt några av dem fick båda öronen avhuggna.
- Många av dem fick inte vård i fängelset vilket orsakade att många av dem dog vilket, enligt deras fängelsekollegor, var på grund av blodförgiftning som orsakats av öronsåret som inflammerats, samt på grund av dålig hygien, smutsig miljö och bristen på maten.
- Studien har kunnat visa att samtliga offer greps av al-Baath partiets medlemmar och det var de som utförde straffet med hjälp av några läkare som mot sin vilja var tvungna att göra detta mot offren.
- De hade det även svårt på individnivå efter att de frisläpptes eftersom de kom till samhället och ville jobba och gifta sig, men som uppsatsen beskrev fick några av dem problem på grund av stigmat och ledde till att de isolerade sig hemma i några månader, det vill säga att de valde ett frivilligt fängelse eller så täckte de örat med en manlig slöja.
- De fick problem med statliga myndigheter på grund av regimen beslut som förhindrade dem från att leva som alla andra, förutom att andas och äta om de kunde försörja sig.
- Många av dem känner sig värdelösa på grund av bland annat att de utsatts för hela straffet utan att kunna försvara sig, samt att de känner skam på grund av själva stigmat eftersom de inte liknar andra människor.
- Många av dem har ännu inte gift sig på grund av straffets stigmatisering, med några misslyckade frieriförsök, vilket i de flesta fall berodde på tjejens familjs rädsla för regimen.
- Många av dem fick sjukdomar på grund av straffet och fängelsevistelsen, både på fysiska och psykiska nivåer, bland annat obalans vilket orsakat att de lätt trillar, väldigt ont i örat och huvudet, tarmskador, psykiska anfall, dåligt minne samt de som blivit riktigt psykiskt sjuka (galna).
- Många av dem var ändå relativt lyckliga eftersom de lever i ett lokalt samhälle som kan ge dem stöd genom familjen och kompisarna.
- Känslan av straffet minskar hos de som lever i det lokala samhället, medan det ökar hos de som lever i ett större samhälle. Lidandet av straffet var väldigt starkt hos den välutbildade mannen jämfört med de andra utbildade.

- Samtliga hamnade i en svår ekonomisk situation, och befinner sig fortfarande i en, eftersom de jagades av al-Baath partiets medlemmar vilket gjorde att de inte kunde få ett riktigt jobb.

Att straffas utan brott är ett brott i sig och de drabbade männen har lidit på många olika nivåer. Jag hoppas att dessa resultat kunnat förklara deras fall och förhoppningsvis kan de på sikt få någon form av upprättelse eller erkännande som ska hjälpa dem att rehabiliteras.

Litteraturlista

Litteratur

Agell & Malmström (2003), *Civilrätt*, artonde upplagan, Malmö, Liber ekonomi.

Amnesty International.(1984), *Tortyren på åttiotalet*. Göteborg, Nybloms förlag.

- Angelöw, Bosse & Jonsson, Thom** (2000), *Introduktion till socialpsykologi*. Lund, Studentlitteratur.
- Brante, Thomas & Andersen, Heine**(2001), *Sociologiskt lexikon*. Stockholm, Natur och kultur.
- Brownile, Ian Q.C.**(1992), third edition, *Basic documents on human rights*. Oxford, Clarendon press.
- Eliasson, Rosmari**(1995), *Forskningsetik och perspektivval*. Lund, Studentlitteratur.
- Erikson, Thomas H.**(1998), *Etnicitet och nationalism*. Falun, Nya Doxa.
- Falk, Richard A.** (2000), *Human rights horizons*. New York, Routledge.
- Friesen, Von Sten & andra**(1989), *Bra Böckers lexikon*, del 22. Belgien, Bokförlaget Bra Böcker.
- Giddens, Anthony**(1999), *Modernitet och självidentitet*. Göteborg, Daidalos.
- Gilje, Nils & Grimen Harald** (1992), *Samhällets vetenskapernas förutsättningar*. Göteborg, Daidalos.
- Goffman, Erving** (1963), *Behavior in public places*. New York, Free Press.
- Goffman, Erving** (1971), *The presentation of self in everyday life*. England, Pelican book.
- Goffman, Erving** (1972), *Stigma*. Stockholm, Tema
- Goldberg, Ted** (2000), *Samhällsproblem*. femte upplagan Lund, Studentlitteratur.
- Hanski, Raija** (2000), *An introduction to the international protection of human rights*. second revised edition, Finland, Institute of human right, Åbo.
- Holstein, James A. & Gubrium Jaber F.** (2000), *The self we live by*. New York, Oxford, University press.
- Jakobsson, Sten W m fl.** (1993), *Efter tortyren*, CTD:s årsbok, Stockholm, Liber
- Lindgren, Sven-Åke** (1998), *Om brott och straffet*. Lund, Studentlitteratur.
- Malmström, Cajsa red.** (1997), *Tortyr och tystnad*, Dokumentation av projekt för krigs-och tortyrskadade flyktingar i Göteborg. Göteborg.
- Mead, George H.** (1946), *Mind, self and society*. Chicago, The university of Chicago press.
- Mead, George H.** (1976), *Medvetandet, jaget och samhället*. Sverige, Östra Smålands tryckeri.
- Resch, John Philips** (1972), *Man and society*. Ohio, Charles E. Merrill.
- Robson, Colin** (2002), *Real world research*. second edition, Blackwell.
- Ryden, Kjell & Sandhal, Peter** (1989), *Tortyr och döds straff*. Falköping, Gummenssons.
- Shibutani, Tamotsu, red.** (1970), *Human nature and collective behavior*. New Jersey, Prentice-hall.

Socialstyrelsen (1989) *Tortyr en kunskapsöversikt*. Socialstyrelsen SoS- rapport.

Svensson, Per-Gunner & Starrin red. (1996), *Kvalitativa studier i teori och praktik*. Lund, studentlitteratur.

Trost, Jan (1997), *Kvalitativa intervjuer*. andra upplagan Lund, Studentlitteratur.

Trost, Jan (1998), *Att skriva uppsats med akribi*. Lund, Studentlitteratur.

Yuval-davis, Nira (1997), *Gender & Nation*. London, Sage.

Wetherell, Margaret (red). (1996), *Identities groups and social issues*. London, Sage.

Artiklar:

Forrest, Duncan (1995), *The physical after-effects of torture*. London, Elsevier.

Harmansson, Ann-Charlotte mfl. (2003), *The long-term impact of torture on the mental health of war-wounded refugees*. Linköping, Nordic college of caring sciences.

Internet:

<http://www.lub.lu.se>

<http://search.eb.com>

Bilagor:

Intervju 1 med intervjuperson Nr 1:

Jag: Jag vill inleda med att uttrycka min uppskattning för ditt samarbete med mig. Din röst skulle nå de goda personerna i hela världen.

Pr1: Ja det ska bli bra att man skulle kunna nå med sin röst till alla människor i hela världen för att de ska se vad Saddam hade gjort med vårt folk. Jag hade lidit av många sorters straff av hans män. En av hans handlingar var att jag hade fått mitt öra avhugget.

Jag: Tack, kan vi då börja med dig? Kan du förklara för mig hur du fått det här straffet?

Pr1: Det var år 1994 när de fick tag på mig, jag fick straffet utan dom.

Jag: Visste du att ditt fel skulle leda till det här straffet?

Pr1: Ja, det visste jag. Jag är envis. Jag vägrar strida mot andra människor eftersom jag kan inte mörda folk.

Jag: Hade du fått ditt öra avhugget med hjälp av en läkare eller inte, med bedövning eller utan?

Pr1: Ja, jag opererades av en läkare med bedövning därför jag visste inte hur det hade skett.

Jag: Vad har hänt med dig efter det?

Pr1: Jag hade blivit politisk jagad person, jag vet inte varför, men det var det tills att Saddams regim fallit och jag har ett kort från Iraks förbund av politiska jagade människor.

Jag: Hur kände du när du fick ditt öra avhugget, första intrycket menar jag?

Pr1: Det kändes hemskt och pinsamt, det kändes jättesvårt eftersom man känner sig underskattad av dem som utfört det här straffet.

Jag: Hur bemötte andra människor dig efter straffet?

Pr1: Folket kan indelas i två delar: första delen var medmänskliga mot mig och ville hjälpa mig därför att de ansåg att jag var oskyldig. Den andra delen såg ned på mig, det var de som jobbade med regeringen. De jagade faktiskt mig och ville fängsla mig.

Jag: Hur påverkade deras jagande ditt vardagliga livet?

Pr1: Jag kunde inte sova i mitt hus eller träffa mina kompisar som andra människor, utan jag gjorde det på hemligt sätt, dessutom kunde jag inte sköta något i myndigheterna eller fråga om något hos dem eftersom jag är straffad.

Jag: Alla de i myndigheterna som du gått till, hatar de dig?

Pr1: Nej, men de har regler som hade fattats av regeringen. De kunde inte bryta mot de reglerna därför att de var rädda att de skulle bli straffade om de bröt mot dem.

Jag: På tal om ditt personliga liv, ville du gifta dig ?

Pr1: Ja, det ville jag.

Jag: Du har inte gjort det ännu, va?

Pr1: Nej därför att jag inte ville göra andra människor illa, eftersom jag var jagad av regeringens män ofta och jag inte kunde leva på en plats så länge.

Jag: Kan du förklara hur straffet påverkade ditt liv?

Pr1: Det verkade liksom en dröm att ha en fru och ett barn, jag såg på barnet och kände synd om mig själv eftersom jag inte kunde gifta mig och få ett barn. Mitt hjärta bröts itu när jag såg på ett barn. Jag undrar varför jag har inte ett barn.

Jag: Vill du gifta dig nu eftersom regimen har fallit och ingen jagar dig nu?

Pr1: Självklart, men jag tycker att det är en dröm om en tjej ska acceptera att gifta sig med mig.

Jag: Varför vill du gifta dig?

Pr1: Därför jag vill att bygga min familj och få mina barn efteråt, jag vill ha ett stabilt liv.

Jag: Tror du att du har chans i det nya Irak, och att du har chans att bygga din familj?

Pr1: Ja, jag hoppas det, jag tror på gud och på mig.

Jag: Hur många barn vill du få i framtiden?

Pr1: Fyra dussin barn (skoj, alla skrattar) jag vill ha ett barn som ska bära mitt namn (det är viktigt hos arabiska människor).

Jag: På vilket sätt och enligt vilka principer vill du uppfostra dina barn?

Pr1: Jag vill att mina barn ska se på andra människor som att alla är lika mycket värda, jag vill att de ska behandla andra människor enligt deras personligheter och inte enligt deras former.

Jag: Varför det?

Pr1: Därför att jag vill att folk ska se på mig som andra människor, jag vill inte de ska känna synd om mig eller se på mig som någon annorlunda.

Intervju nr 2 med person 2:

Jag: Hur många dagar var din frånvaro från militären?

Pr 2: Jag var borta tre dagar efter min lediga dagar.

Jag :Vem hade tagit dig?

Pr2: Det var al- Baath partiets män som kom till oss mitt i natten och hämtat mig i vårt hus utan tillåtelse eller varning.

Jag: Var opererade de dig?

Pr2: På al-Hella lasarettet opererades jag med bedövning. Jag var fastbunden vid sängen av vakterna. Jag hade ögonbindel på mig.

Jag: Var du i fängelse efter det?

Pr2: Ja, det var jag, och mitt ID-kort förklarar att jag har stigma på mig.

Jag: Har du gått till en myndighet för att söka jobb?

Pr2: Nej, det hade jag inte gjort därför att vi har ingen rätt att söka något genom den offentliga sektorn, de har ingen svårt att förstå att vi är straffade.

Jag: Vad hade de gjort med dig också?

Pr2: De avvisade min familj från deras stad, gav inte oss våra livs medel som vi som fattiga människor levde på. Min far dog på grund av det därför att al-Baath partiet avvisat dem till öknen. De hade bett min familj säga att jag inte deras son längre för att få stanna hemma.

Jag: Är du gift?

Pr2 : Ja.

Jag: Hade du haft problem när du bett din fru att gifta sig med dig?

Pr2: Nej, det hade jag inte haft därför att hennes familj var kunniga människor.

Jag : Hur var det med dina kompisar, vad hade de gjort med dig, hur behandlade de dig?

Pr2: De var snälla och sa alltid till mig att de är mina kompisar oavsett vad hade hänt mig. De var stolta över mig, de betraktade mitt stigma liksom en medaljong eller en ära. Jag kände inte någon skillnad hos dem. Jag var själv nära dem och jag är med dem fortfarande.

Jag: Hur vill du fostra dina barn som du har fått?

Pr2: Jag vill fostra dem liksom mina föräldrar har gjort med mig. Jag vill att de ska respektera alla människor och behandla alla andra liksom deras föräldrar, jag vill att de ska bli kompisar med alla människor och se på alla människor som likvärdiga eftersom alla människor har skapats av Gud.

Jag: Hade du haft problem med dina kompisar eller ditt samhälle?

Pr2: Nej, det hade jag inte fått därför att jag levde i ett lokalt samhälle där alla känner varandra och alla älskar varandra liksom sina bröder och söner.

Jag : Varför hade du inte gått till militären vilket orsakade straffet som du lider av?

Pr2: Därför att jag inte ville strida mot andra muslimska människor eller andra folk, dessutom var min ekonomiska situation jätte dålig, jag var tvungen att lämna militärplikten för att jobba och försörja min familj. Det var lång tid av strid vi har blivit trötta på grund av det. Dvs. ingenting förutom krig.

Jag: Du ville inte mörda andra som betraktades som fiende av regimen, varför?

Pr2: Därför att jag är människa liksom dem och jag vill leva i fred med andra människor.

Jag: Var det fängelse efter straffet, vad hände med ditt öra där?

Pr2: Det var värre eftersom vi inte fick någon medicin för våra avskurna öron vilket orsakade blodförgiftning för några av oss vilket ledde till att de dog ändå. Det var hemskt (ingen medicin, ingen vård, varmt, samt smutsig ställe) det var liksom extra tortyr. Det var inte

tillräckligt för dem att de hade avhugget våra öron. De torterade oss i fängelset på olika sätt, början med att piska oss till att tvinga oss lägga oss på smuts och skit.

Jag: Hur kände du efter det här straffet?

Pr2: Jag kan inte beskriva det, men det var aggressivitet, de var odjur eftersom de hade huggit av våra öron som ett djur som dem har i sin hage. Det är stigma på oss nu för alltid.

Intervju med intervjuperson nr.3:

Jag: Varför hade du straffats?

Pr3: Därför att jag lämnat militären i två år tills de fångat mig 1995.

Jag: Var du gift när de straffade dig?

Pr3: Nej, inte nu heller.

Jag: Varför?

Pr3: För att jag har inte blivit av med militär tills Saddams fall för ett år sen.

Jag: Är det allt som förhindrat dig att gifta dig med någon?

Pr3: Nej, inte bara detta utan jag var jagad av regimens män som betraktade oss som kriminella människor, jag hade inget privat liv för att delta detta med någon, jag var alltid utomhus, utan riktigt jobb som kan hjälpa mig att leva och bygga min familj.

Jag: Hur behandlades du av den offentliga sektor då?

Pr3: Det var dåligt eftersom vi inte hade rätt att äga något eller jobba, vi hade faktiskt ingen rätt alls, inte ens att leva liksom andra människor i landet.

Jag: Vad gjorde dina kompisar i ditt samhälle med dig efter straffet? Hur kände du inför dem?

Pr3: Det var samma sak, ingen skillnad hade hänt med dem, alla var snälla. De ville inte att jag skulle känna att det var något fel på mig.

Jag: Vill du gifta dig nu?

Pr3: Nej.

Jag: Varför?

Pr3: För att jag är fortfarande i ett dåligt ekonomiskt läge. Jag ska gifta mig när jag känner mig duglig.

Jag: Vill du få barn efter det?

Pr3: Ja.

Jag: Hur ska du uppfostra dem, och varför?

Pr3: Jag vill uppfostra dem enligt vår moral och traditioner.

Jag: Jag menade hur vill du att de ska behandla andra människor i samhället?

Pr3: Det skulle vara naturligt, dvs. att de ska bygga deras relationer med andra människor och behandla dem väl oavsett vad de andra har för fel på kroppen.

Jag: Vad hade hänt efter straffet?

Pr3: Jag fick fängelsestraff.

Jag: Hur var det i fängelset?

Pr3: Det var hemskt utan medicin och utan vård. Jag fick det som alla andra fick, inflammation i örat men det läktes med tiden med lite insmugglad medicin. Mitt straff var obegränsat. Det var öppet i tiden, dessutom var vakterna galna i fängelset. De piskade oss och torterade oss väldigt mycket och mer än andra fångar som hade inte fått samma straff. De förödmjukade oss.

Jag: Har du problem med ditt öra nu?

Pr3: Ja, jag hör inte bra med detta örat.

Jag: Hur kändes det efter straffet?

Pr3: Det påverkade mig djupt eftersom jag är en ung. Jag fördrog att de hade mördat mig bättre så, för att jag kände att mitt liv var värdelöst. Det var sämre än döden för att döda människor blir bara ett minne med tiden, däremot vi lever i samhället med det här stigma hela vårt liv.

Intervju med intervjuperson nr 4:

Jag: Du sa att det fanns två eller flera olika sorter av detta straff, kan du förklara det, tack?

Pr4: Ja, det kan jag. Det beror på kommunen (Muhaffaza eller staden) som fattar beslutet t.ex. I Kerbala hugger de av den bakom örat medan de i Bagdad hugger av den övre delen av örat. Det var någon sorts av jury (omfatta medlemmar av al-Baath partiet) som hade byggt för det här straffet i varenda stad i Irak, de hade rätt att fatta vilken del av örat som skulle bli avhuggen.

Jag: Hur hade du haft straffet?

Pr4: Jag blev straffad på ett lasarett i min stad jag, var helt bedövd, jag kunde inte se läkaren som opererade mig, sedan skickade de mig till fängelse på obegränsad tid.

Jag: Vad jobbade du med?

Pr4: Som polis.

Jag: Du sa att du hade blivit lurad, hur var det?

Pr4: Det var att jag blev inte dömd till det här straffet, utan det var en annan person som blev det, men han var rik vilket hjälpte honom att stryka över sitt namn och skriva mitt namn istället, så här gick det till när jag fick mitt öra avhugget.

Jag: Är du gift?

Pr4: Ja, det gjorde jag för ett år sen.

Jag: Vad hade hänt dig med dina kompisar efter straffet då?

Pr4: Det var naturligt med mina kompisar. Dvs. det fanns ingen skillnad.

Jag: Du sa att du hade kommit tillbaka till jobbet som polis, hur kunde du detta?

Pr4: Det var inte så svårt, men jag var under bevakning hela tiden på mitt jobb.

Jag: Hur kändes det att få ditt öra avhugget?

Pr4: Jag förlorade min manliga personlighet, eftersom jag var tvungen och jag kunde inte motsäga det. Jag kände mig så liten och värdelös.

Jag: Varför är du värdelös tycker du?

Pr4: Därför att det var det hos alla myndigheter som man behöver. Jag kunde inte göra något eftersom jag var straffad. Detta omfattade allt som man behöver från myndigheterna. Det var samma sak i mitt jobb också.

Jag: Hur var det i ditt jobb, då?

Pr4: Det var värre med mina officerare som betraktade mig som kriminell, men det var inte så med mina kompisar på mitt jobb eftersom de inte behandlade mig dåligt utan snällt, jag är deras kompis.

Jag: Du ska snart få barn, hur skulle du vilja uppfostra honom/ henne?

Pr4: Enligt mina föräldrars traditioner och normer, att han/ hon ska älska sitt land och sitt folk oavsett vad har de för fel (missbildning eller handikapp menar jag).

Jag: Har du något att säga?

Pr4: Jag utsattes för mycket tortyr när jag var i fängelset efter straffet med situationen som jag förklarat för dig, det var så dåligt.

Jag: Kan du förlåta dem som torterat dig och huggit av ditt öra?

Pr4: Jag tror på Gud som kan skipa rättvisa. Gud är rättvis, men jag kan inte förlåta dem för det. Hur skulle jag kunna det. Jag vill att de ska gå till tingsrätt som skulle döma dem för deras brott mot oss.

Jag: Vad har du fått för skador på grund av det här straffet?

Pr4: Jag har fått skador på tarmen på grund av tortyren efter straffet, de har slagit oss jätte mycket.

Jag: Vad hade du haft annat på grund av straffet?

Pr4: Jag har fått fruktansvärd huvudvärk som inte lämnar mig förrän efter tre dagar. Det gör fruktansvärt ont, dessutom har jag lite obalans och känner mig yr ibland.

Intervju med intervjuperson nr 5.

Jag: Du sa att du skrek efter operationen, vad var det?

Pr5: Jag hade blivit av med bedövningen och då skrek jag: varför? Vad har jag gjort? Vansinnigt var det!

Jag: Vart skickade de dig sedan?

Pr5: De skickade mig till fängelset på obegränsad tid.

Jag: Fick du vård i ditt fängelse?

Pr5: Ja, det fick jag, men inte från dem utan från min familj som kunde smuggla in läkemedel till mig i fängelset. Jag fick hjälp från en kamrat som botade mig i fängelset.

Jag: Fick du tortyr i fängelset, hur var det?

Pr5: Jag hade fått det i mitt militärfängelse (MP fängelse). Vi var tvungna att stå i en kö mot varandra och slår varandra hårt. De kastade oss i smutsen och skiten. De piskade oss varje dag med el kabel ordentligt.

Jag: Fick du problem med kompisar efter straffet?

Pr5: Nej, det hade inte jag.

Jag: Hur var det med myndigheterna då?

Pr5: Det var sämre eftersom jag var en stigmatiserad person båda i kroppen och på ID-kortet. Det kunde jag inte göra något för att förändra.

Jag: Var du någon gång på någon myndighet för att fråga om något arbete?

Pr5: Nej det gjorde inte jag eftersom jag var frånvaro från militären dåtid. Jag ville inte något från dessa grymma människor.

Jag: Var du gift?

Pr5: Nej, inte nu heller.

Jag : Varför?

Pr5: Det var svårt att gifta sig eftersom jag var i militären sedan var jag i fängelset så länge efter straffet samt min far dog på grund av att de hade avvisat honom med min mor till en annan stad. Han var inte fri att besöka sin stad utan han var tvungen att få polisens tillåtelse från båda städer. Det var stor förödmjukelse.

Jag: Frågade du någon tjej att gifta sig med dig, vad sa hon eller hennes familj?

Pr5: Det var några misslyckade försök, det var på grund av vårt liv därför att vi jobbade med kor och bufflar dvs. att det är inte alla tjejer som kan klara detta.(verkligen var det på grund av hans stigma enligt vad hade jag hört från hans bror tillfälligt).

Jag: Jag har hört från andra människor att de hade avvisat deras familjer, vad hade hänt med din familj då?

Pr5: De avvisade min familj (min far och min mor). De är gamla båda två, de var tvungna att leva i ett hus som ägdes av en *shaik* som var ansvarig över dem för att de skulle inte kunna komma tillbaka till sin stad tills regimen fattat ett annat beslut. De var straffade också på grund av mig.

Jag: Hur känds det efter straffet direkt?

Pr5: Jag kände att det var grymt och jag skrek efteråt som jag sa innan. Det var hemskt att man har sitt öra avhugget (han blev nervös här) det låter obeskrivligt, jag skäms över det eftersom jag har ett stigma på mig, jag är inte liksom alla andra. Jag skämdes när jag fotograferade mig innan förlovning. Jag sa till fotografen varför du fotograferat mig höger ifrån.

Jag: Har du ont på grund av ditt öra?

Pr5: Ja, det har jag ordentligt, särskilt på vintern. Jag kan inte sova ibland på grund av detta. Jag får fruktansvärt ont ibland i mitt öra.

Intervju med intervjuperson nr6:

Jag: Hur hade du fått ditt straff?

Pr6: I början hade jag fått reda på att jag skulle gå till militären, men i sista minuten fick jag handbojor på mig och en binda på mina ögon. Vakterna var överallt, jag kunde inte vägra lyda.

Jag: Betyder det att de hade lurat dig? Hur var det?

Pr6: Ja, det var det eftersom de hade tagit mig från mitt fängelse utan att jag visste vart jag skulle gå. De sa till mig att det bara skulle vara en utredning, men plötslig riktade de sina pistoler mot mitt huvud och sa håll käften. När jag gick ut upptäckte jag att det finns ett avrättnings fordon som väntar utanför polis stationen, jag trodde att de skulle avrätta mig, men det var just utredning i en al-Baath parti lokal. De hade slagit mig för att jag skulle säga att jag är skyldig.

Efter tre dagar tog de mig med en binda på mina ögon och handbojor för att föra mig till min militär enligt vad de sa, men det var inte sant, eftersom de tog mig till ett lasarett och inte till vår militärförläggning som de sa innan.

Jag: Fick du fängelse efter det? Fick du vård när du var inne i fängelset?

Pr6: Ja, det fick jag, jag fick inte vård från dem utan från min familj genom att de mutade vakterna för att de skulle tillåta att jag fick medicinen inne i fängelset.

Jag: Torterat de dig i fängelset?

Pr6: Det förekom inte i början efter straffet, men efter ett år fick jag gå till Bagdads speciella polis som torterade mig väldigt mycket. De slog mig utan anledning och jag kunde inte fråga varför de gjorde det.

Jag: Avvisade regimen din familj?

Pr6: Ja, det gjorde de. De avvisade min familj till öknen samt tog de matkupongerna från dem (det kunde hjälpa familjerna under embargo tiden i Irak).

Jag: Var du gift när du fick ditt öra avhugget?

Pr6: Nej, det var jag inte. Då frågade de oss om vi är gifta eller inte. Dvs. om man är gift skulle de inte klippa örat, däremot på de som inte var gifta.

Jag: Hur behandlade dina kompisar dig efter straffet?

Pr6: De har inte förändrats, de är fortfarande mina kompisar och vi umgås jämt.

Jag: Har du någon gång gått till någon myndighet för att fråga om arbete eller något annat?

Pr6: Jag var rädd att gå dit eftersom jag hade ingen rätt enligt beslutet som hade fattats av regimen. Vi hade inte rätt att gå till läkare för att operera oss, eftersom beslutet omfattar att båda läkare och sjukperson riskerar med sitt liv om dem gjorde operationen.

Jag: Hur kändes det efter straffet?

Pr6: Jag upplevde det som grymt eftersom jag inte gjort något som förtjänar det, mitt ekonomiska läge var jätte dåligt eftersom jag var i militären och jag var tvungen att försörja min mor samt betala mina officerare för att få lediga dagar och jobba. De var grymma, jag kunde inte tillfredsställa officerarna trots att jag hade sålt allt i mitt hus, sedan var det värdelös vilket låta mig lämna plikten för att jobba och försörja oss.

Jag: Känner du smärta på grund av straffet, kan du förklara det?

Pr6: Nej, jag hade inte fått något ont ännu.

Jag : Du sa att ni hade svårt med mat i fängelset, hur var det?

Pr6: Det var ett beslut från Saddams son Uday som förbjöd all mat för oss förutom en lök och en litet bröd på hela dagen i tre månader, sedan kom en gåva från regimen genom ett beslut som omfattar att varje fånge har rätt till fyra stycken dadlar per dag med föregående vardags rätt som jag har sagt för dig om.

Jag: Vill du gifta dig med någon nu?

Pr6: Ja, det skulle vara min tjej som väntade på mig så länge, men jag hade svårt med hennes familj som inte accepterat det än.

Jag: Du vill ha barn, va? Hur skulle du uppfostra dem?

Pr6: Jag vill att dem inte ska göra något fel liksom mig.

Jag: Vad sägs om andra människor, hur skulle dina barn behandla dem?

Pr6: Jag vill att de inte ska låta andras form påverka deras integration med andra människor. Jag vill att de behandlar andra människor enligt deras personligheter och inte deras former eller kroppar.

Jag: Kunde din familj eller din mamma hämta mat till dig i fängelset?

Pr6: Nej det kunde de inte på grund av att det var en vakt som stod vid dörren för att förhindra detta. Ingen mat skulle gå in i fängelset utan rätten som har jag berättat för dig om.

Intervju med intervjuperson nr 7:

Jag: Hur många dagar hade du varit frånvaro?

Pr7: Det var mindre än en månad.

Jag: Hade du varit med handbojor och en binda för dina ögon när de opererat dig?

Pr7: Ja, de gjorde det med bedövning, sedan förde de mig till min cell igen.

Jag: Du sa att du har ett speciellt fall, varför det?

Pr7: Eftersom jag hade inte varit frånvarande så länge utan några veckor, därför al-Baath medlemmar piskat mig först 37 gånger utan nåd, sedan efter två dagar kom människor från militärens säkerhetssystem och sa att de måste straffa mig, trots att jag sa att jag redan hade fått det från al-Baath medlemmar. Det var 50 gånger till på min rygg utan nåd som vanlig. Jag var helt slut. Efter två dagar kom de igen från al-Baath partiet och sa att vi skulle till militärens fängelse, men det var inte sant eftersom vi luktade läkemedel och hörde barnskrik överallt, på den minuten blev jag säker att jag skulle förlora mitt öra.

Jag: Hur kändes det efter straffet?

Pr7: I början tänkte jag att det är en mardröm som jag hade, men när jag vaknade upptäckte jag att det var verklighet som jag upplevt.

Jag brukade alltid använda servetter då jag ville torka mitt svett, jag tog en gas binda från min ficka, när jag öppnade den upptäckte jag att min avklippta öra fanns i den. Det var slutet på mitt tigande. Jag skrek vansinnigt. Jag var jätte nervig.

Jag: Fick du fängelse efter det? Kan du berätta om det?

Pr7: Ja, det fick jag efter straffet direkt. Jag hade inte varit på lasarettet mer än operationens tid. Mitt fängelsestraff varade i drygt ett och ett halvt år utan vård och utan medicin. Vi fick bara lök och ett gammalt bröd med 5 stycken dadlar till var och en per dag.

Jag: Hur kändes det i fängelset efter straffet?

Pr7: Det var hemsk eftersom de hade behandlat oss jätte dåligt och kallat oss på många dåliga ord bland annat förrädare, fegisar, och icke män som skrivits av al-Baath partiet på pannan av många av oss.

Det var slag och tortyr som de tyckte om. Efter allt detta längtade jag efter mina kompisar, jag saknade dem och ville träffa dem igen.

Det var hemskt eftersom de torterade mig tre gånger varje dag genom att hänga mig i takfläkten och slå mig med el kabel, de torterade mig med en rysk telefon på mina fingrar vilket missbildade dem. Du ser dem klart.

Jag : Varför hade du lämnat militären?

Pr7: Det var samma anledning som jag sa för utredare att jag vägrar skjuta min medborgare från kurderna i norra Irak för att det är förlust i båda fall. Plus att de är människor liksom mig, men det hade ökat deras hämnd mot mig.

Jag : Hur behandlade människor dig efter straffet?

Pr7: Jag hade längtat efter dem, men de hade inte varit så, alla de hade jag träffat såg ned på mig liksom en kriminell med mera. Andras syn var utan nåd och med förödmjukelse.

Jag: Ursäkta mig, är det din synpunkt eller det är vad du hade hört och sett från folket?

Pr7: Nej, det var de som sa alla dåliga ord utan nåd och utan medkänsla. Jag hade isolerat mig i fyra månader efter straffet och ville inte träffa någon, men det var värdelöst eftersom jag måste gå in i samhälle, då lyssnade jag på deras kommentar om att jag var dum, åsna, förrädare och jag borde inte göra detta, osv.

En av deras kommentar var när jag gått för att jobba på el lagning. I ett hus träffade jag ett barn som frågade mig `` vem klippte ditt öra ``. `al-Baath partiet` sa jag. Sedan gick han och berättade det för sin mor som sa han förtjänar detta eftersom han hade lämnat militären (fan ta honom, m.m.).

Det var svårt att man lyssnar på det.

Jag: Hur var det med din familj då?

Pr7: De accepterade det med nöje eftersom jag var föräldralös och min styvmor hade lett al-Baath partiets medlemmar till mitt gömställe som var ett bageri som jag jobbade i för att försörja mig, min far var gammal och kunde inte göra något. Han dog medan jag var i fängelset på grund av avvisning, det läget hade inte passat honom.

Jag: Är du gift?

Pr7: Nej, inte än. Jag försökte gifta mig med en tjej, men jag fått ett annat sår på grund av det eftersom hennes familj vägrat acceptera mig därför att regimen hade straffat mig. jag skulle få det sämre mer och mer vilket skulle inte bli bra för deras dotter, men det var inte allt utan själva tjejen som jag hade velat gifta mig med sa till sin familj framför mig att hon kan inte gifta sig med en människa vars öra blivit avklippt trots att det var hon som sa till mig att komma och träffa sin familj.

De accepterade inte mig eftersom jag är med stigma på mig plus att det var regimen som hade gjort det på mig.

Jag frågar varför gör folket det mot mig, vi stod på ansiktet av största diktatorn i hela världen och vägrat strida med honom mot vårt folk eller andra folk.

Jag: Du är en aktiv medlem i den här föreningen. Varför kallar ni den krigsvägrar föreningen?

Pr7: På grund av att många av oss vägrat strida mot Iran eller Kuwait eftersom de är muslimer samt de är människor. Vi hade gjort detta trots att det fanns en lag som omfattar att man kan få dödsstraff om man inte gå till krig, vi vägrat trots allt.

Jag: Har du sökt jobb efter fallet av regimen? Har människor samma syn på er som fått sina öron avhuggna?

Pr7: Ja, jag har sökt jobb. Människors syn har förändrats positivt 80-85 procent, vi kan nu gå på gatan med högt huvud däremot tidigare eftersom vi var jagade av regimen och deras män och människorna var rädda. Många av våra kollegor har inte accepterat läget. Många av dem har blivit galna, andra har isolerat sig i sina rum liksom mig. Många av dem fick två öron avhuggna. Vi använde huvudslöja som var en del av oss. Nästan alla vågade inte träffa människor efteråt vilket orsakade många psykiska sjukdomar för dem. Jag skulle vilja visa dig deras dokument, men tyvärr har jag inte nyckel med mig nu.(jag upptäckt att straffet hade tagit stor område av hans tankar)

Jag: Jag märker att du inte liknar andra som jag har träffat, du är kunnig, och duktig, hur förklarar du det?

Pr7: Det är inte svårt att förklara. Jag är en av dem som har upplevt fallet samt jag har sagt till dig att jag lämnat kompisar för att undvika deras blick på mig. Jag har isolerat mig med böcker Jag älskar mörkret och natten, jag älskar svarta kläder därför att de inte säger något. Jag är ensam, läser och skriver vad jag tycker, dvs. Jag lastade ner min smärta och ångest på papper. Dessutom har jag högskoleutbildning också.